

**LISTY
Z AURA – PONTU**

1/2008

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika	5
Barbora Baronová	
Michal Jakl	
Radokovské ozvěny - texty oceněné v soutěži o Cenu Alfréda Radoka za rok 2007	
Miroslav Djablik	
Tomáš Svoboda	
Stanislav Jiránek, David Nejedlý	
Nové překlady.....	9
Anglicky psaná dramatika	
Bennett - Scoffin	
Hampton – Scoffin	
MacDonald - Dominik	
Neilson – Kačer	
O ´Reilly – Sloupová	
Russell - Dominik	
Stephenson(ová) - Neumann	
Německy psaná dramatika	
Buchsteiner – Kotrouš	
Jelinek(ová) – Augustová	
Ludwig, Gieseler, (Huxley) – Kotrouš	
Mitterer – Štulcová	
A další..	
Fosse – Stehlíková	
Zeller – Neumann	
Thuróczy(ová) - Halász	
Wiesel - Mlejnek	
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	16
Nepřeložené texty.....	17
Anglicky psaná dramatika	
Dooley Farley Gladini Neilson Norris Stephens Walker	
Německy psaná dramatika	
Berg(ová) Freund Gieselmann-Schumacher Klaus Luxinger Richhardt Specht(ová) Turrini Zeller(ová)	
Izraelská dramatika	
Levin Mazya Peleg – Rotschtein(ová) Ronen(ová) Zemach	
A další...	
De Buysser (Belgie)	Peimer (JAR)
Lollike (Dánsko)	Štivičić (Chorvatsko)
Modzelewski (Polsko)	Župančić (Slovinsko)
Oravsky-Larsen (Švédsko)	

Vážení přátelé,

přichází jaro a s ním i první letošní Listy z Aura-Pontu s nabídkou aktuálních textů za poslední tři měsíce.

Soutěž o Cenu Alfréda Radoka za rok 2007 objevila opět velké množství zajímavých divadelních textů, z nichž vám zatím nabízíme vítězný text **M. Djablíka Don Juan v posteli**, dále pak text **T. Svobody Srnky** (3. místo) a hru **S. Jiráka a D. Nejedlého Bílý palcát** (čestné uznání). Kromě toho upozorňujeme na další nové české texty, o kterých doufejme ještě v dobrém uslyšíme.

Kromě dalších nových překladů zejména z angličtiny a němčiny (mj. E. Jelinekové) naleznete v nabídce i aktuální **hry izraelské** (v anglických překladech), zatím nepřeložené novinky zejména z anglosaské a německé oblasti, ale i z různých koutů Evropy nebo z Jihoafrické republiky.

Upozorňujeme, že aktuální číslo **Listů z Aura-Pontu** je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách \(www.aura-pont.cz\)](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3 500 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, aktualizace databáze probíhá průběžně.**

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty zahraničních autorů (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám předem dohodnuté vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie,	Maďarska,	Rumunska,	Srbska,
Bulharska,	Německa,	Ruska,	Švýcarska,
Holandska,	Polska,	Skandinávie a Pobaltí	USA,
Chorvatska,	Rakouska,	Slovinska,	Velká Británie a Irsko

a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám taktéž pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše případné jednodušší dotazy zodpovíme telefonicky, složitější pak písemně.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Dále Vám můžeme doporučit například režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Těšíme se na Vaše reakce.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Zuzana Ježková, jednatelka – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

Magdaléna Šebestová, zastupující ředitelka – tel.: 251 554 938, magdalena.sebestova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 251 554 938, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 251 554 938, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

Zuzana Ježková – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Martina Žitná – tel.: 251 554 938, 251 553 992, martina.zitna@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Barbora Baronová
ALTER EGO / HOŘKÉ MANDLE

1 ž nebo 2 ž

Hořké mandle je hra pro dvě herečky. Nositelem hlavního tématu svědomí je poněkud bláznivá stařena, která v blízkosti smrti účtuje se svým životem. Protipól jí vytváří mladá Filemona, která, ač žije v realistickém světě, je přitahována iracionálností a podivným světem stařeny a v jistém ohledu se stařeně nápadně podobá. Postupně se Filomeně rozkrývá charakter stařeny (která s velkou oblibou vede estetické řeči o nádheře svého těla, věří v kouzla a sílu bylin) a její minulost.

Pohybujeme se tu na pomezí reality a snu (vzpomínky). Hra se odehrává v pokoji stařeny, zaneseného za léta spoustou harampádí. Inscenace je vystavěna na kontrastu až realistického pojetí v prvním dějství, ve kterém se však přesto dějí bláznivé věci, a imaginace v dějství druhém. První dějství, působící groteskně a komicky, vrcholí rituálem kouzlení, na které se po celou dobu obě postavy chystají. V druhém dějství, laděném poeticky, se přesouváme do vzpomínek stařeny, které se tu znovuzpřítomňují díky Filemoně.

Důležitou roli hraje světlo. Motiv světla a tmy se také nesčetněkrát objevuje v textu jako symbol lidského prohlednutí, a naděje, nebo naopak bolesti a hříchu.

Dialogy Stařeny a Filemony jsou často vedeny s nadsázkou. Hloubka a tragičnost tu není prvoplánová, ale skrytá a celkově působí hra groteskně.

Text má velmi zajímavou vnitřní tenzi - umně kloubí jazykový humor, konverzační lehkost a absurdní jednání stařeny s tragičností stařenina osudu. Na inscenaci je mimo jiné přitažlivé, že autorka psala hru přímo pro herečku Ljubu Skořepovou a v jistém ohledu opravdu vystihla její životní postoje - pro diváky může být také poutavé, že mezi oběma herečkami je věkový rozdíl 60ti let.

Hra měla premiéru pod názvem *Hořké mandle* v divadle A Studio Rubín.

Michal Jaki
Tlačítko

2 m, 2 ž, 3 hlasy

Manželé Eva a Kamil řeší problém – Kamil má splín a chce spáchat sebevraždu, popř. zničit celý svět, ani jedno se mu však nedaří. Okolí tyranizuje jízlivým humorem a cynickými protivnými poznámkami, které se zdají být vtipné jen jemu.

Imaginární tlačítko, které by všechno smetlo z povrchu zemského a vyřešilo tak i jeho deprese, považuje za jediné řešení. Eva jeho nálady se svatou trpělivostí snáší, dokonce zmíní, že má milence, leč Kamilovi se to zdá být jedno – řekne, ať ho klidně Eva pozve na návštěvu.

To je poslední kapka – Eva opravdu svého milence, psychologa Miloše Čížka pozve a ten zůstane zaraženě stát ve dveřích, když spatří Kamila. Eva jej však před manželem donutí jít s ní do ložnice, což Kamil lhostejně pozoruje a komentuje. Ze sexu ovšem nic není, Čížek je z celé situace pochopitelně nervózní. Muži se tedy pomalu seznámí a spolu s Evou začínají diskutovat nejen o Kamilových problémech - tyto výměny názorů jsou zcela ve stylu anglické konverzační komedie. Čížek vyprovokovaný Kamilovým negativismem zvedne telefon a tvrdí, že zná způsob, jak vyřešit Kamilovy deprese. Po chvíli se objeví prostitutka Verona, která se snaží pragmaticky přinutit Kamila k sexu – opět v ložnici. To se ale nedaří, Kamil Veronou opovrhne a čtveřice se tak setká u společného stolu, kde opět řeší různé, např. psychologické problémy (vtipná scéna s psychologickou hrou „na intimní zpověď“ s papírovými taškami na hlavách všech postav).

Když se Verona po důkladnějším seznámení s ostatními pochlubí, že koupila v hypermarketu podivné tlačítko, které umí zničit svět, dochází k obratu. Po prostudování manuálu začne ležet i Kamilovi na srdci osud lidstva, a i když všichni považují výrobek za obchodní trik, nikdo se neodváží tlačítko stisknout. Naopak představa odchodu plných tlačítek, která dovedou zničit svět, zburcuje všechny k činu a začíná horečnaté telefonování s výrobcem tlačítka (rozhovor s pracovníci clientského servisu s klasickým opakováním naučených frází).

Pragmatická Verona, která má již celé komplikované situace plné zuby, řekne Evě mezi čtyřma

oči, že je Kamil impotentní, což si Eva nemyslí, nicméně Kamil se tak opravdu chová. Poté Verona přijme peníze a odchází za dalším zákazníkem.

Čížek navrhne zavolat na policii kvůli nebezpečí katastrofy, policista si však myslí, že je všechno legrace, a prokáže se svým kolegou typicky policejní „bystrost“. Kamilovi už docházejí nervy a chtěl by tlačítko stisknout a všechno skončit. Naštvaný Čížek už jej nemůže vystát a odchází jako muž činu řešit situaci.

Eva s Kamilem spolu znovu zůstanou sami. Eva se smířlivě ptá Kamila, co se s ním děje, ten však stále reaguje cynicky, sarkasticky a ublíženě. Nicméně nakonec Eva prolomí Kamilovy bariéry, donutí ho zvednout se a dokázat jí v ložnici, že jejich vztah není v troskách. Tlačítko si raději berou s sebou, aby snad nenapadlo některého z diváků zmáčknout ho.

Jedná se o skvělou konverzační komedii s jasnými a svěžími dialogy. Hlavním tématem je manželská krize, která se zdá mít na konci šanci na šťastné vyřešení. Misanthrop Kamil, rázná Eva, intelektuální Čížek, plebejská Verona, stejně jako pracovnice zákaznického centra či policisté mají čitelné charaktery, hra má spád a vtipný přehledný děj.

Radokovské ozvěny - texty oceněné v soutěži o Cenu Alfréda Radoka za rok 2007

Miroslav Djablik (Slovensko)

DON JUAN V POSTELI

5 m, 6 ž

situační komedie

Komediální parafráze využívající postavu světoznámého proutníka a nactiutruhače. Postava Juana je zde ale coby Don Ján spíše parodickým opakem slavné předlohy, jak napovídá již titul hry – postel zde není místem nevěry a smilnění, ale místem, kde se simulant a pokrytec skrývá před okolním světem plným změn.

Dějštěm této situační komedie je typizovaný panelákový byt, nechybí ani typické panelákové „jádro“ s WC a koupelnou, typizovaná kuchyňská linka a nezbytná nábytková „stěna“, gauč a „konferenční“ stůl v obýváku. Děj se odehrává v jakémsi městě na Slovensku v sobotu 25.11. 1989, tedy v době, kdy tehdejší Československo žilo revolučním nadšením, generálními stávkami a zmatky okolo zániku komunistického režimu. Rekvizity a oblečení postav odpovídají tehdejší době, což má vedle trefných popisů tehdejších zvyklostí (např. tepování koberců, albánský koňak, veksláci, nedostatkové zboží) komediální účinek především pro pamětníky oněch časů.

Panelákový byt obývá Don Ján, jeho manželka Ela, dcera Jana, objevují se další postavy, které do bytu z různých důvodů přicházejí (sousedka, přátelé). Hru otevírá scéna, ve které přijde studentka Jana domů a chce po otci Jánovi jakožto funkcionáři jednoho podniku, aby jí pomohl s organizací stávky (ve stávkovém výboru je i její přítel Juanito, syn rodinných přátel Karola a Noriky). „Don Juan“ však dělá pokrytecky „mrtvého brouka“ a aby se vyhnul pro něj nepříjemným rozhodnutím a činům, simuluje zavřen doma nemoc. Nezabrání tak ale problémům osobnějším – v bytě se až panoptikálně setkávají a střídají další postavy, často o sobě navzájem nevědí (skrývají se na WC či v komoře), aby zauzlovaly další a další drobné dramatické situace. Přichází kamarád Bobo, v tehdejších poměrech dobře zajištěný hotelový vrátný, aby s Jánem popil albánský koňak a půjčil si peníze, opakovaně přichází Szerkézyová, slídívá důchodkyně, původem Češka v teplácích (např. kvůli protékajícímu záchodu), dále milenka a lékařka Alena, kamarádka Norika (tuší Juanovu nevěru a tvrdí, že svého syna Juanita má s ním), přítel Karol, komunistický funkcionář, se zlostně ptá po Juanitovi, nečekaně přichází i tchyně a další postavy... Zápletky a dialogy neustále přerušuje zvonící telefon a další příchozí zvonící u dveří.

Postavy se hromadí a míjejí v bytě, na pozadí zmatku revolučního kvasu vyplouvají na povrch zmatky způsobené nedorozuměními, utajovanými nevěrami a vzájemnými nevráživostmi. Dynamický děj plně využívá interiér bytu. Závěrečná scéna zastihuje zúčastněné u televize, kde sledují záběry z revoluční demonstrace v Praze, a téměř ironicky po všech chaotických zápletkách

a průhledech do normalizačních zvyklostí i náznacích polistopadové budoucnosti zní píseň "Ať mír dál zůstává s touto krajinou...!"

Vítězná hra soutěže o Cenu Alfréda Radoka za rok 2007.

Tomáš Svoboda

SRNKY

5 m, 7 ž, možnost zdvojení rolí

Jde vlastně o pohádku s dobrým koncem - nebo z jiného úhlu pohledu o absurdní jednoaktovku. Celková atmosféra může parodicky upomínat např. na Schimmelpfennigovu *Arabskou noc*. Hra kombinuje dialogy a vyprávění postav z různých pohledů, hraje si s jazykem a využívá nečekaných dějových zvrátů. Osudy hlavních postav se nečekaně protnou za nečekaných okolností, aby se stejně nečekaně objevily na konci příběhu jako deus ex machina srnky.

Hra vypráví příběh čtyř mužů, kteří jsou více méně absurdně nějak postiženi. V úvodním monologu se setkáváme s Petrem Zikmundem, dirigentem ostravské opery, který touží stát se slavným dirigentem v Japonsku. Do Prahy jezdí za svoji milenkou, vdanou violistkou a neustále tak cestuje mezi Prahou a Ostravou, kde žije a pracuje. Při jedné zpáteční cestě dojde k dopravní nehodě, při níž přijde Petr o obě oční víčka. Vyrobené transplantáty mají jednu zásadní vadu – při mrkání hlasitě klapou. Tím se začínají vršit nepříjemné události – klapající Petr nemůže dále pracovat jako dirigent, protože ruší hudebníky, rozejde se s ním milenka. V zoufalství se rozhodne jít pěšky po dálnici do Ostravy, aby ho přejelo nějaké auto.

Zde se jeho osud protne s osudem Patrika Veleka. Patrik je mykolog, k čemuž ho předurčila jeho postava – je vysoký, ale abnormálně předkloněný až k zemi. Důvodem je velké množství hliníku, které požil v dětství ve formě nastrohané hliníkové lžičky. Patrik se nemůže narovnat, a tak tráví život v hlubokém předklonu. Nyní zastavuje se svým malým autem na dálnici Petrovi a odváží ho do Brna, kde mu nabídne nocleh.

V brněnském domě potkávají ve výtahu nahého muže, Karla Janýze, který často sám nad sebou pláče a který má sexuální problémy, pracuje na finančním úřadě a zkouší ulovit milenky podle telefonních čísel a následných pohovorů. Takto se setkává se slečnou Sovovou, studentkou medicíny, konečně vzniká vášnivý vztah a Karel se ocitá ve zmíněném domě. Přecitlivělý Karel má však výčitky svědomí ze sexu se spolupracovnicí Blankou a s pláčem vbíhá z bytu slečny Sovové nahý do výtahu domu. Zde jej nalézají Petr a Patrik.

Trojice mužů se ocitá v bytě Patrika. Na scéně se objevuje šílený vynálezce Aleš, který požaduje po své matce, aby na něm páchala pokusy (např. penalta v boxu). Trojici je nalezen po jedné z penalt v bezvědomí na chodbě a všichni čtyři se setkávají v Patrikově bytě. Je ticho, popíjejí čaj, Petrovi občas klapnou víčka, Patrik je ohnutý až k zemi, Karel pláče, slečna Sovová čeká o patro níže a Aleš si drží led na oteklé tváři.

Náhle kdosi zaklepe na dveře. Vcházejí čtyři srnky, mile se usmívají a sdělují, že každému splní jedno přání. Petr si přeje být dirigentem v Japonsku a zmizí i se svojí srnkou. Karel si omylem pouze přeje, aby přestal plakat, což se splní. Srnka zmizí a Karel deprimovaný svým hloupým přáním se vrací ke slečně Sovové. Aleš nemůže na žádné přání přijít, „i kdybyste mě zabily“, načež už letí z okna vstříc chodníku. Patrik se zamiluje do své srnky Soni, jeho láska je opětována. Pohádka tedy šťastně končí.

Hra byla oceněna 3. místem v soutěži o cenu Alfréda Radoka za rok 2007.

Stanislav Jiránek, David Nejedlý

BÍLÝ PALCÁT aneb KONEČNĚ ŘEŠENÍ

5 m, 1 ž, herci hrají 21 postav

Komedie vtípně a s nadhledem zpracovává aktuální problematiku romské menšiny a zároveň hnutí skinheads na pozadí příběhu o sociích v lásce a o soužití různých sociálních i etnických skupin. Dynamika textu je již v hereckém obsazení - šestice protagonistů hraje dohromady 21 rolí, a to

často v bleskových intervalech mezi jednotlivými převleky. Hra pracuje s funkčním opakováním některých pasáží, využívá strohou, ale účelnou scénografii.

Úvodní scéna je krátkým prologem, kde bílá babička i romská babička v jedné osobě vyprávějí střídavě svým vnoučatům (bílá Jaromírovi a Všebojovi, romská Ferovi a Arpádovi) pohádku, každá po svém, jde o retrospektivní návrat do dětství hlavních postav.

Po letech se s postavami opět setkáváme. Jaromír je hezký skinhead, hlásající „čistou pravdu“, pracuje jako bachař, chce být kriminalistou. Všeboj je prostý, naivní a poněkud nerozhodný, přátelí se s bílými i Romy a právě opustil věznici, kde ho lákal Jaromír ke členství v pravicově radikálním spolku Bílý palcát. Na druhé straně Fero se žíví drobnými krádežemi, které mu vydělávají v zástavárně, kterou pravidelně navštěvuje se Všebojem, jehož vždy finančně podvede, Arpád je vzdělaný a moralizující Rom – intelektuál. Ženským a hybným elementem hry je studentka sociologie Věra Malá, která se zamiluje nejprve do vzdělaného Arpáda, poté do Jaromíra. Dalšími postavami jsou např. prostitutka Aranka, agresivní skinheadka Horymíra a množství dalších epizodních postav (zástavárník, svatebčané, členové Bílého palcátu, bezdomovec atd.).

Scény ze zástavárny se střídají s parodickými scénami ze schůzek a výcviku mladých skinheadů (mladí radikálové např. pletou české vlajky). Věra vypráví průběžně divákům své trable s láskou a s dilematem, má-li navštívit s Arpádem romskou svatbu a poznat jeho rodinu, či zda se stát po vzoru Jaromíra členkou Bílého palcátu a navštívit jejich taneční zábavu – nakonec stihne obojí. Aranka je marně zamilovaná do Arpáda. Střídavě bílá i romská babička má funkci důvěrnice zamilovaných - pro Jaromíra na jedné straně, Aranku na druhé straně. Události směřují k závěrečné peripetii – Jaromír s Arpádem se kvůli Věře poperou a během souboje vyjde najevo, že jsou oba homosexuálové – bitka se promění v objímání. Věra nevěří svým očím.

Hra končí epilogem – Arpád s Jaromírem se krmí navzájem zmrzlinou v cukrárně, Věra je těhotná neznámo s kým a Všeboj s Ferem jsou zase v zástavárně.

Hra byla oceněna čestným uznáním v soutěži o Cenu Alfréda Radoka za rok 2007.

Nové překlady

Anglicky psaná dramatika

Alan Bennett (Velká Británie)

STUDENTI DĚJEPISU (THE HISTORY BOYS)

z angličtiny přeložila Jitka Scoffin

11 m, 1 ž

Bennettova komedie (premiéra v květnu 2004 v Národním divadle v Londýně), jejímž základním tématem je úvaha o smyslu vzdělání, se setkala s mimořádným úspěchem u kritiky i u obecnosti. Hra získala četná prestižní ocenění, včetně ceny Laurence Oliviera a Cenu kritiků za nejlepší hru. V červenci 2005 začala práce na její filmové verzi.

Předmětem zájmu je malá třída bystrých žáků (17-18letých) v posledním ročníku chlapeckého gymnázia v severní Anglii v 80. letech. Osm chlapců se tu připravuje ke zkouškám na Oxford a Cambridge pod vedením dvou učitelů, jedné učitelky a ředitele, z nichž každý má na výuku odlišný názor.

Nejstarší a zcela nekonvenční učitel angličtiny Hector s oblibou ignoruje osnovy a dává svým žákům volnost ve formě výuky. Ti v hodinách zpívají staré písně, předvádějí scénky z klasických filmů a recitují a rozebírají básně podle svého výběru.

Ředitel školy, jehož hlavní ambicí je dostat své žáky na prestižní university a tím své gymnázium výš na ligovém žebříčku škol, má o efektivnosti Hectorovy výuky pochybnosti. Angažuje proto mladého, výpomocného učitele dějepisu, Irwina, který údajně zkouškami a studiem v Oxfordu sám prošel. Ten má za úkol připravit žáky ke zkouškám moderním a spolehlivým způsobem. Irwin chlapce učí, že z hlediska úspěchu u zkoušek, je forma a kontroverznost jejich projevu důležitější, než pravdivost jejich argumentace.

Jediná žena ve hře, učitelka dějepisu Lintottová, se díky své dlouholeté praxi dívá skepticky nejen na výuku a vyučující, ale především na dějiny, které považuje za nekonečný sled malérů zaviněných mužů. Svě třídě se netají tím, jak deprimující je proto pro ni vyučování dějepisu.

Žáci jsou ve hře svým učitelům důstojným protějškem a někdy "vědí víc, než přiznají". Hlavním cílem toho nejatraktivnějšího z nich, Dakina, je dostat do postele ředitelovu sekretářku. Posner, ten nejdojemnější a nejtalentovanější ze žáků, sám pozdní dítko židovských manželů, je do Dakina po uši zamilovaný. Na Oxford se nakonec dostanou všichni - i ten nejhoupější, Rudge, díky svému otci, který v jedné oxfordské koleji dělal kdysi sluhu, což je v dnešní době pro elitní instituci původ velmi lákavý.

Na příkaz ředitele svezde Hector na své motorce místo žáka Dakina kolegu Irwina. Ten ale na motocyklu nikdy nejel, a snad proto dojde k nehodě, kterou Hector nepřežije. Irwin skončí na vozíčku... a jako moderátor televizních dějepisných programů pro BBC.

Žáci se uplatní v různých úspěšných profesích, mimo Posnera, který, poznamenaný vzděláním i homosexualitou, žije osaměle v anonymitě internetových kontaktů.

Christian O'Reilly (Velká Británie)

BAVÍME SE O SEXU? (IS THIS ABOUT SEX?)

z angličtiny přeložila Jitka Sloupová

2 m, 3 ž

Příběh milostného čtyřúhelníku může mít na počátku třetího tisíciletí dost bizarní podobu. V oddělení prádla velkého obchodního domu osloví Daniel prodavačku Cathy. Chce koupit podprsenku – nikoli však pro svoji ženu. Chce ji pro sebe. Danielovo úpěnlivé vysvětlování i jeho rozhodnost přesvědčí Cathy, aby mu s výběrem prádla pomohla. Převlékání do ženských šatů ho neuvěřitelně vzrušuje. V následující scéně Cathy se svým přítelem Paulem řeší v posteli

složitý problém. Mají se toho večera milovat? Raději se oba vrací ke čtení. Něco tu zřejmě nehraje. Ukáže se dokonce, že Paul udržuje „polední“ milostný poměr se svou kolegyní Kay. Mezi Cathy a Danielem zatím vzniká důvěrné pouto, které ještě zesílí, když Cathy Daniela kryje v okamžiku, kdy do obchodu přijde Danielova žena – je to právě Kay - provázená feministicky naladěnou přítelkyní Angelou, aby pátrala po tajemné milence, jíž Daniel kupuje spodní prádlo. Daniel, už ve svém ženském převleku, vzápětí požádá Cathy, aby ho učila „jak být ženou“. Mezi ním a Cathy propukne vášnivý vztah. Cathy je okouzlena jeho zbožňujícím vztahem k druhému pohlaví.

Paula zatím Cathyina netečnost začíná trápit. Z jejich postelových rozhovorů začíná být zřejmé, že Paul je v sexu přes svůj věk poněkud nepoučený. V práci se ale seznamuje s počítačovým expertem, jehož dvojsmyslné návody k obsluze počítače ho nakonec osmělí k důvěrným otázkám. Tímto expertem není nikdo jiný, než Daniel. Daniel Paula zcela ohromí, když mu předestře svou filozofii: ženy ve všech ohledech muže převyšují, a ti se tedy musí ženám kořit a hýčkat je. Paul má o čem přemýšlet.

Daniela zatím Cathyin obdiv jen utvrzuje v jeho přesvědčení, že důvodem, proč tak chápe ženy a jejich potřeby je to, že ve skutečnosti je sám ženou. Cathy se však jeho rozhodnutí nechat se nakonec přeoperovat opravdu nelíbí. A to tím spíš, že Daniel přiznává, že svůj plán pojal proto, aby dal svobodu své ženě, která s ním – jako s potencionální ženou – není šťastná. Proč se Daniel s Kay raději nerozvede? Co když je to celé velký omyl?

Poměr Kay a Paula se zatím vyvíjí katastroficky: Paul přiznává, že s Kay chce v posteli jen nacvičovat to, čím chce později získat zpět Cathy.

Cathy se nakonec rozhodne jednat. Sejde se s Kay a předestře jí, co se děje s jejím mužem. Ohromená Kay požádá Cathy, aby jí umožnila setkat se s Danielem v jeho ženské podobě. Osudné setkání má však překvapivý průběh. Oba skončí v objetí – a v slzách. Co s nimi bude? Stejně nečekané je i vyústění zásadní schůzky mezi Kay a Angelou. Jejich vztah měl, jak se ukáže – alespoň z Kayiny strany - lesbický podtext.

Paul, poučený Danielovým „školením“ vyznává Cathy znovu lásku, přiznává, že není dobrý milenec, ale že se chce zlepšit. Věta, kterou pochytil od Daniela, Cathy „dostane“. Ledy jsou prolomeny.

Daniel musí nakonec Cathy poděkovat: její zásah ho zachránil: zrušil svou návštěvu sexuologa, už nechce být ženou. S Kay se rozchází, pochopil, že jejich nesoulad nebyl z jeho viny. Nevadí, že Cathy chce zůstat se svým přítelem (tj. Paulem). Daniel jen potřebuje kamarádku. S ní by si mohl občas popovídat o šatech.

Nejnovější hra irského autora velice zábavnou formou zkoumá, co to znamená být mužem či ženou ve světě, který už není tak jednoduchý, jako býval. Moderní komedie mravů na vážné téma sexu se s velkým úspěchem představila na loňském edinburghském i dublinském festivalu.

Sharman MacDonald(ová) (Velká Británie)

ZIMNÍ HOST (WINTER GUEST)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

3 m, 5 ž

Hra ze současnosti o dvou dějstvích. Hra má větší počet protagonistů: Elsepth, její dcera Frances a její syn Alex, dále dvě starší přítelkyně Chloe a Lily, dva mladí chlápci Tom a Sam a dívka Nita. Hra se odehrává střídavě na pláži a v bytě v Yorkshire ve Velké Británii. Postavy vystupující ve hře spolu ze začátku zdánlivě nesouvisí, nicméně v jejím průběhu se jejich osudy navzájem protkávají.

Chloe a Lily jsou přítelkyně v důchodu, které se v průběhu hry snaží dostat na pohřeb známého. Když čekají na autobus, hovoří spolu o dávných časech, vzpomínají na své zážitky a dodávají hře koření zkušeností viděných očima dvou starých žen, které stále mají chuť do života, třebaže jim k tomu chybí síly. Jejich často vtipné i sebeironické rozhovory hru obohacují.

Tom a Sam jsou dva kamarádi ze školy, kteří si teprve začínají formovat názory na svět a mají

typické problémy pubertálního věku, včetně zaujatosti a zvědavosti ohledně sexu.

Alex a Nita se setkávají na pláži a společně prožijí jeden den. Nita je energická, odvážná a poněkud bláznivá dívka, zatímco Alex se zdá být rozumnější, nicméně je poznamenán nedávnou smrtí svého otce a svým vztahem k matce. Oba mladí si však dobře rozumějí.

Nejvýznamnější postavy hry jsou matka a dcera, Elspeth a Frances. Jejich hovory dávají nahlédnout do komplikovaného vztahu mezi dcerou a matkou. Elspeth stále touží zasahovat do života Frances. Chce pro ni to nejlepší a trápí jí pocit, že ji Frances dostatečně nemiluje a nic pro ni nedělá. Frances se stále cítí být příliš raněna smrtí svého muže a matku která ji svými neustálými radami leze na nervy, zároveň miluje i odmítá.

Hra poskytuje zajímavý průřez různými věkovými kategoriemi a s nimi spojenými zkušenostmi a názory na svět. Některá témata hry jsou vážná, nechybí však ani velmi vtipné a výstižné situace.

Christopher Hampton (Velká Británie)

OHEŇ A POPEL (EMBERS)

z angličtiny přeložila Jitka Scoffin

dramatizace románu Sándora Maraie *Svíce dohořívají*

2 m, 1 ž

Příběh se odehrává na šlechtickém sídle u Vídně v roce 1940, ale mnohem důležitější jsou události před jedenačtyřiceti lety, na něž hrdinové vzpomínají.

Pětasedmdesátiletý Henrik, bývalý voják, pozve na poslední večeři svého někdejšího přítele, stejně starého Konrada. Neviděli se přes čtyřicet let. V průběhu večera se ukáže, že Konrad kdysi způsobil Henrikovi křivdu – podvedl ho s jeho milovanou ženou Krisztynou a ujel. Henrik od té doby s Krisztynou nepromluvil. Henrik se celý život snažil rekonstruovat poslední společné chvíle a zejména od Krisztyniny smrti formuloval dvě zásadní otázky týkající se tohoto trojúhelníku, jež chce nyní Konradovi položit.

Dva muži na prahu smrti nahlízejí někdejší životní křížovatkou s odstupem i nikdy nevyléčenou bolestí zároveň. Komorní příběh v duchu nejlepší románové tradice druhé poloviny devatenáctého století v sobě nese kouzlo „starých časů“, habsburské monarchie, vojenské cti a slávy, nehynoucí lásky a životního přátelství.

Děj se odehrává v obývacím pokoji a události minulé se objevují v dlouhém Henrikově monologu, hra má téměř rysy monodramatu.

Hra *Embers* byla poprvé uvedena 15. února 2006 v divadle Duke York's Theatre v Londýně v režii Michaela Blakemora s Jeremy Ironsem v hlavní roli.

Anthony Neilson (Velká Británie)

NORMÁLNÍ (NORMAL)

z angličtiny přeložil Tomáš Kačer

2 m, 1 ž

Justus Wehner je mladý začínající právník, jehož prvním případem má být obhajoba brutálního masového vraha Petera Kurtena známého jako düsseldorfský rozparovač, který své oběti vraždil v Německu 30. let minulého století. Profesionální vztah obou mužů se postupně mění a děsivých rozměrů nabývá zvláště poté, co se v příběhu objeví Kurtenova žena. Hra nabízí pohled do potlačovaných temných zákoutí lidské duše a zkoumá pochody choré myslí zločince. Spolu s Wehnerem si klademe otázku, jakým způsobem vznikají zrůdy a jak se objevují ve společnosti: "Rodí se zrůdy, nebo je vytváříme?" Wehner je konfrontován s živočišnou energií svého klienta, postupně se seznamuje s jeho osobností a pomalu se ocitá v zajetí manipulací vraha. Na pozadí otřesnosti Kurtenových zločinů Wehner začíná ztrácet jistotu ohledně společenských hodnot a přichází o záchytné body ve svém osobním životě.

Willy Russell (Velká Británie)
SHIRLEY VALENTINE
z angličtiny přeložil **Pavel Dominik**
1 ž
monodrama

V manželce Joe Bradshawa – dvačtyřicetileté matce dvou dospělých dětí – se stále ještě skrývá někdejší Shirley Valentínová, toužící prodat se ven. Jejími nadějemi a sebedůvěrou otřásla škola, manželství a život, takže jí nezůstává než vést samomluvu při přípravě večeře pro manžela – aby byla na stole jako každý den, když manžel přijde domů. Popíjí víno a sní o tom, jak ráda by ho pila v zemi, kde se pěstuje vinná réva. Její feministická přítelkyně jí nabídne dovolenou v Řecku a Shirley nabídku s úzkostným rozechvěním přijme, všechno si pečlivě naplánuje a poté se setká s naprosto odlišným životním stylem. Shirley, vymaňující se z role, kterou jí přisoudila společnost, je postavou, již s velkým smyslem pro humor, vřelými sympatiemi a lidským porozuměním napsal autor muzikálu *Pokrevní bratři* a scénáře k filmu *Educating Rita*.

Německy psaná dramatika

Volker Ludwig, Achim Gieseler (Německo)
SCHÖNE NEUE WELT / BRAVE NEW WORLD
muzikál podle románu **Aldouse Huxleyho** (v češtině jako *Konec civilizace*)
z němčiny přeložil **Michal Kotrouš**
5 m, 6 ž

Krásný nový svět je bez starostí, konzumní společnost je již přes sto let důsledně spokojená, lidé už se nerodí, ale chovají a šlechtí dle potřeby jako ve velkochovech. Společnost je rozdělena a šlechtěna podle písmen řecké abecedy na alfy (lidé vzdělaní, bohatí, vedoucí společnost), bety (většina), gymy (policie, vojáci), delty a epsilony (dělnictvo, záměrně vychované v primitivě vhodné jen na práci). Všichni jsou šťastní a spokojení s tím, co mají, život se skládá vedle práce jen z večírků, sexu a drog, stáří neexistuje, lidé jsou totiž včas recyklováni na hnojivo pro rostliny. Vševědoucí světová vláda vše bedlivě a starostlivě střeží a kontroluje. S výjimkou vyvolených lidí alfa, vůdčích intelektuálů, nikdo ani netuší, že tento svět rezignuje na svobodu, lásku a individualitu – nejsou potřeba, hlavně že je zábava a klid.

Bernard Marx je vysoce postavený funkcionář centrální lidské „líhne“ v Berlíně a má jako „asociální“ individualista své problémy, stejně jako jeho kolegyně, milovnice staré beletrie Watsonová. Marx se společně s půvabnou a inteligentní pracovnicí Leninou, která žije povrchním, konzumním životem stejně jako většina jejich vrstevníků okolo, nicméně Marxe obdivuje, vyráží do „divočiny“, totiž do rezervace v Novém Mexiku, kde jsou ještě kvůli genovému fondu zachovány pozůstatky starých forem života – severní Amerika se již dávno kvůli ekologické katastrofě proměnila v poušť a stla se zemí nomádů s karavany. Tam se setkají s Lindou (za dramatických okolností se sem dostala z „nového světa“) a Johnem, jejím synem. John žije pouze romantickými příběhy a vysokými ideály, které načerpal z četby starých knih, např. ze Shakespeara.

Bernhard a Lenina odvezou oba zpět do „nového světa“. Zatímco Linda se po návratu domů propadá do závislosti na oficiální droze somě (v rezervaci se s ní stala alkoholička) a je odstraněna (recyklována), John se jakožto „divoch“ postará v „normálním“ světě o spoustu zmatků a omylů a zamiluje se do Leniny, které však až naivně vyčítá její povrchnost. Lenina začíná přemýšlet v nových dimenzích a postupně se do Johna také zamiluje. John se stává díky médiím slavnou hvězdou, ale poté svým chováním nebezpečím světového uspořádání – jeho představy o světě a požadavky individuálního lidského osudu i za cenu utrpení brzy narazí na

odpor vládnoucí vrstvy i konzumujících davů. Zamilovaný pár tak dostává na vybranou – mohou “krásný nový svět” opustit, ale mohou se usídlit opět pouze mezi “divochy” se vším, co to obnáší (osobní zodpovědnost, rození dětí atd.). Také Marx se stává vyhnanecem na vzdáleném ostrově. Hlavní postavy si tedy zachrání holou kůži a systém “nového krásného světa” funguje dál i bez nich.

Zdá se, že 70 let od vydání geniálního Huxleyho románu *Brave New World* máme k „novému světu“ blíže víc, než by se mohlo zdát. Autoři využívají ironii románové předlohy jako základní způsob vyprávění a předvádějí budoucnost se splněnými sny o pokroku ad absurdum. Text V. Ludwiga má hlubší smysl a satirický vtip (texty písní jsou vtipné a sarkastické zároveň), budoucnost je jen trochu dotažená přítomnost: nesezdaní bezdětní singles, cybersex, stádní myšlení v rámci módy, bezduchá masové zábava, popstars a topmodelky. Podle pravidel muzikálu nás autoři zavádějí na nikdy nekončící party stejně jako ukazují strach i nadšení z „divochů“ i povrchnost konzumní popkultury, jsme samozřejmě svědky lásky, jež bojuje proti všem protivenstvím. Moderní a novátorská hudba využívá např. i sound tanečních systémů, popové balady či rap a různé elektronické žánry – přibližuje budoucí svět jako jednu velkou kolektivní, ale bezduchou taneční party. Hudební skupina se např. vtipně jmenuje „Rolling Klonas“. Muzikál také vybízí k uvedení nejen na klasickém jevišti, což se např. stalo při druhém uvedení v Německu.

Požadavky na orchestr: Key I, Key II, Git, Perc, elektr. equipment. K dispozici je také verze pro laptop (program Ableton Live / Logic) nebo playback.

Premiéra proběhla v berlínském Grips Theater v listopadu 2006.

Torsten Buchsteiner (Německo)

NORDOST

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

3 ž

Název hry i její děj se inspiroval stejnojmenným ruským muzikálem, během jehož produkce v roce 2002 skupina čečenských ozbrojenců přepadla moskevské divadlo Na Dubrovce a vzala 850 lidí jako rukojmí.

Oproti možnému očekávání není *NordOst* ryze politickou hrou; to, že promlouvají pouze tři ženy, dává pohledu na situaci objektivizující a zároveň velmi emotivní ráz. Události, dodnes rezonující v povědomí široké veřejnosti, se skládají ze střípků monologů žen, jejichž osudy se nečekaně a několikrát prolnou v několika dialogích.

Dvě vdovy a jedna vdova budoucí:

Zura, 23 let, Čečenka, její muž Aslan byl zastřelen ve svém domě, po jeho smrti přichází Zura o vše a stává se „černou vdovou“, špičkově vycvičenou teroristkou. Spolu s ostatními teroristkami má být obětována, ale nakonec se dostane z divadla v převleku za rukojmí. V Rusku spoluvinná za smrt 170 lidí, pro Čečence zrádkyně, ve svém nitru nadále toužící pomstít smrt Aslana.

Tamara, 34 let, Litevka, její muž Nikolaj po návratu z Čečenska neunesl hrůzy, prožité ve válce, a spáchal sebevraždu. Na poslední chvíli se rozhodla převzít službu za nemocného kolegu a nejit na představení Nord-Ost. Do víru událostí vstoupí jako ošetřovatelka rukojmích, mezi nimiž překvapivě najde i svou dcerku a matku. Při záchranné akci je šokována nezodpovědným přístupem armády, jejíž vinou se před divadlem udusilo mnoho osvobozených rukojmí.

Olga, 45 let, Ruska, její muž Oleg nepřežil záchrannou akci v divadle. Nevinná oběť, v níž povstává nenávist vůči Čečencům, včetně dětí. Vytrpěný strach a smrt manžela v ní ovšem vykřesá i jiskru lidského pochopení pro druhou stranu.

Autor získal za tuto hru cenu Elske Lasker-Schüler-Dramatikerpreis 2005. Byla přeložena do mnoha jazyků a od své premiéry v dubnu 2006 uvedena ve více než 15 evropských divadlech.

Elfriede Jelinek(ová) (Rakousko)

BAMBILAND

monolog pro více herců

Estrádní show

Hra aktuálně reaguje na události války v Iráku na motivy Aischylových *Peršanů*. Autorka činí z Aischyla předobraz současného válečného zpravodaje. *Bambiland*, pojmenovaný podle Disneyho srnčí figurky a zábavního parku, který provozoval syn Slobodana Miloševiče Mirko, je něco na způsob estrádní show, která dostává v souvislosti s válkou v Iráku a její mediální popularitou novou dimenzi: ocitáme se v řádu „wartainmentu“. Autorka cituje válečné reportéry, kteří se honí za tím, aby ukázali válku „live“, ale také Bushovy proslovy nebo americké válečné filmy plné naivního patriotismu (např. Spielbergův *Zachraňte vojína Ryana*). Každý z nás se pak stává díky televiznímu přenosu přímým účastníkem války a každý z nás (pohodlně usazený v křesle) chce být přece na straně vítězů. Je tak pro nás snadné zaregistrovat několik „kolaterálních ztrát“ a poté se oddat reklamě, v níž se v této hře nabízejí po vzoru turistických suvenýrů např. ručně tkané perské koberce s dírami po bombách. Ve světě, kde se očekává v přímém přenosu vysílaný vzdušný nálet se stejnou nedočkavostí jako fotbalové utkání, není podle autorky místo pro humanitární kroky.

Hra měla premiéru v prosinci 2003 v Burgtheateru ve Vídni v režii Christopha Schlingensiefela.

Text je v současnosti překládán do češtiny.

Elfriede Jelinek(ová) (Rakousko)

POUTNÍK (DER WANDERER)

z němčiny přeložila Zuzana Augustová

1 m

monodrama

Dramolet, nazvaný podle Schubertovy písně. Jedná se o jakýsi dodatek ke hře *Hra o sportu - Sportštyk*, respektive k jejímu závěrečnému monologu, ve kterém se autorka, sama vtělená do postavy Elfi Elektry, vyrovnává se vztahem k duševně nemocnému otci, k jeho chorobě, umírání a smrti. Dramolet *Poutník* je intimním monologickým textem, který pojednává totéž období a téma, jen z opačného pólu, s opačnou perspektivou. Jediným mluvčím textu je právě postava autorčina otce. Ve svém monologu reflektuje poslední období svého života, či spíše ne-žití, v napůl nedostavěném rodinném domku, který majitelé předělali na starobinec. „Péče“ o větší množství starých a bezmocných lidí jim totiž měla finančně umožnit dům dostavět. Sem autorčina dominantní matka nemocného otce umístila. (Tentýž motiv známe z autobiografického románu E. Jelinek *Pianistka*.) A autorka se ústy postav, které nesou autobiografické rysy (Autorka, Žena, Elfi Elektra ve *Sportštyku*), obviňuje, že „odsunutí“ a tím nepřímou „smrtí“ otce nezabránila. V otcově monologu v dramoletu *Poutník* se však ozývají pouze vzpomínky na ženu, něžně přezdívanou Loneli (matka autorky se jmenovala Ilona, jedná se tedy zřejmě o skutečnou zdobnělinu jejího jména), na vlastní život a osud, důstojnost, které nenávratně ztratil, stejně jako přítomnost vlastní ženy. I putování, které dříve miloval, je teď už jen imaginární, ať už se jedná o hrdinovu pomyslnou pouť vnějším světem, který si musí v představách přiblížit do svého nového obydlí, anebo o putování vlastním vnitřním mizejícím světem, či o prostupování obou. Zároveň je text paradoxní zpovědí rozpadajícího se vědomí, které vlastní rozpad či proměnu reflektuje. Výpověď je prostá jakýchkoli zahořklých tónů, ovšem nikoli ironie, sebeironie a sarkasmu. Do individuálního osudu, respektive jeho ztráty, navíc pronikají obecnější motivy: úvahy o prolínání rolí obětí a pachatelů v současném světě, odkazy na nacistickou minulost, která se takřka v každém díle stává předmětem autorčina zájmu, se mísí s motivy z otcova v jistém smyslu netypického osudu za 2. světové války, ve srovnání s ostatním židovským obyvatelstvem. Otcův život i umírání tak v tomto asociativním, lyrickém textu získávají obecnější platnost.

Felix Mitterer (Rakousko)

PARDÁL (DER PANTHER)

z němčiny přeložila Magdalena Štulcová

2 m, 1 ž

tragikomedie o stáří

Sklerotická stařenka Marion Liebherrová se vrací z pohřbu svého manžela a při parkování srazí jistého starého ošuntělého muže. Jelikož už nemá řidičák a nechce kvůli tomu mít problémy, odvede muže k sobě domů, aby zjistila, jestli není zraněný. Muž předstírá pohmoždění nohy, a tak mu chce Marion vyplatit bolestné. On ale peníze odmítá a žádá ji, jestli by u ní raději nemohl několik dní zůstat. Marion s tím souhlasí. Cítí se totiž velmi osaměle – jejím jediným příbuzným je Heinz, synovec ze strany zesnulého manžela, který se však o Marion stará jen proto, aby z ní vymánil peníze, a to jakýmkoli způsobem.

Během rozhovorů Marion s oním neznámým mužem, který se představí jako doktor Altmann, vychází najevo, že mají mnoho společného – zpívají si stejnou píseň, kterou Marion dříve zpíval její manžel, vybavuje se jim stejná báseň od Rilka, oba milují Paříž, oba skličuje vzpomínka z minulosti na sebevraždu jistého mladíka...

Nakonec se ukáže, že nic není, jak se zdá. Onen neznámý muž odhalí, že Heinz je podvodník a pouze předstírá, že je příbuzný Marion, aby získal její peníze. Odplatou za to zase Heinz vypátrá, že muž nemůže být doktor Altmann, za kterého se vydává, neboť ten zemřel před 10 dny v domově důchodců. Tento muž je ve skutečnosti manžel Marion, kterého ona nechala před řadou let pro jeho demenci zavřít do domova. On se odtamtud chtěl dostat pryč, a tak si vyměnil doklady s umírajícím doktorem Altmannem a utekl. Marion celá tato skutečnost dojde, vždyť muž jí od začátku jejího manžela připomínal. On si však kvůli své nemoci neuvědomuje, že se takto náhodně opět setkal se svou ženou, a nakonec od ní utíká, stejně jako od ní před mnoha lety po smrti jejich syna utíkal za svými milenkami.

A ještě další...

Jon Fosse (Norsko)

PODZIMNÍ SEN (AUTUMN DREAM)

z norštiny přeložila Karolína Stehlíková

2 m, 3 ž

Hrdiny hry jsou dva muži a tři ženy - jeden pár ve středních letech, jeden starší pár a jedna žena ve středních letech.

Jednoho podzimního dne se na hřbitově náhodou setkávají bývalí milenci. Aktéři, jejichž jména se nedozvíme a kteří až do konce příběhu budou jen muž a žena, začínají přemítat o své minulosti a o svém současném životě. Ona je sama, on má ženu a dítě. Pořád se milují, ale jejich vášeň je natolik silná, že sama sebe spaluje. Proto se rozešli, a proto spolu nemohou být. Zatímco hlavní aktéry opět začíná vtahovat vír nově vzplanuvších vášní, vstupují na scénu matka a otec, mužovi rodiče, kteří přišli na pohřeb jeho babičky. Protože muž už dlouho své rodiče nenavštívil, spletou si ženu s jeho manželkou. Pomalu se začínají podkrývat problematické rodinné vztahy, křivdy a viny, jež aktéři nemohou jeden druhému odpustit.

Ústřední myšlenkou Fosseho hry jsou především vztahy, ať už rodinné, nebo milenecké, jejich hloubka a intenzita. Na pozadí příběhu, mezi náhrobky, nechává rozehrát vztahy hlavních aktérů ve veškeré své složitosti. Hra se stejně jako další autorovy hry vyznačuje básnickým jazykem - příznačný je volný verš bez jakékoli interpunkce. Charakteristickým rysem je také opakování replik nebo celých částí textu, které vytváří rezonanční efekt podobně jako repetice v písni.

Jon Fosse je považován za jednoho z předních norských spisovatelů a po Ibsenovi je

nejhranějším norským dramatikem na evropských scénách.

Katalin Thuróczy(ová) (Maďarsko)
SCHODY PRO KOČKU (MACSKALÉPCSŐ)
z maďarštiny přeložil **András Halász**
2 ž, mužské hlasy

Jednoaktovka využívá téma milostného trojúhelníku. Místem dynamického děje je hospůdka, kde pracuje Gita a kam přichází chvíli před zavírací hodinou Žofka. Obě ženy popíjejí koňak a během stále opilejšího rozhovoru vyjde mimo jiné najevo, že obě mají milostnou zkušenost se stejným partnerem. Děj graduje a zpočátku přátelský dialog se mění v hádku, každá z žen si chce muže přivlastnit. Ženy se trumfují v milostných zážitcích a ujišťují jedna druhou, že právě ji muž miluje. Hádky se změny v drsnou rvačku, kdy létají židle a teče krev. Žofka se dozví, že Gita čeká s oním mužem dítě. V slzách odchází.

Text nabízí rychlým tempem graduující zápletku a příležitost pro dvě herečky, jejichž postavy jsou sokyně v lásce – z klidného, i když napjatého rozhovoru se stane hysterická hádka a rvačka.

Ellie Wiesel (USA)
ŠAMHORODSKÝ PROCES (LE PROCÈS DE SHAMGOROD)
z francouzštiny přeložil **Josef Mlejnek**
6 m, 2 ž

Drama o třech dějstvích. Hra se odehrává v roce 1649 v opuštěné vesnici. Celý děj je zasazen do hospody, atmosféra je ponurá, tajemná, prostor je spoře osvětlen. Protagonisté jsou majitel hospody Berish, jeho dcera Hanna a jejich služebná Maria, tři kočovní herci Mendel, Avrémel a Yankel, a dále neznámý muž - Cizinec a katolický kněz.

V den svátku Purim, během kterého se tradičně předvádějí komické a zábavné hry a lidé se mají bavit, do opuštěné hospody zavítají tři herci, kteří zde chtějí židovské komunitě nabídnout zábavu a divadlo u příležitosti tohoto svátku. Berish je jako hospodský odmítavý, vyzařuje z něj bolest a hněv. Když herci zjistí, že jsou ve vesnici Šamhorod, ve které se před rokem odehrál pogrom na židy a jediní, kdo přežili, jsou Berish a jeho dcera Hanna, jsou šokováni, nicméně nabízí Berishovi zahrát jim pro pobavení nějakou hru. Berish nejprve odmítá, je zlostný a přece touží hovořit. Podporován Mendelem, nejstarším a neučenějším ze tří herců, rozjíždí provokativní diskusi o bohu, ztrátě víry, utrpení, lásce a zlobě. Berish boha odmítá, vinní ho za utrpení své rodiny i ostatních. V jednom okamžiku se hovoru účastní Hanna, dcera Berishe. Je to krásná mladá dívka, nicméně žijící ve snách, neskutečná a zřetelně nemocná. V další scéně vstupuje do hospody místní katolický kněz. Maria se netají svou nenávistí k němu, Berish zachovává chladný odstup. Kněz přišel společnost varovat před možností dalšího pogromu, tvrdí, že ve vesnici to vše a chystá se násilí. Kněz se snaží Berishe i ostatní přesvědčit, aby utekli a schovali se, nabízí jim dokonce úkryt v kostele, nicméně je odmítnut.

Celá společnost je vyděšená, diskutuje o útěku, i o nabídce kněze přijmout jeho náboženství proto, aby se zachránili. To však Berish odmítá. Marie jeho rozhodnutí nechápe, odsuzuje Berishe, že není schopen žádného ústupku ve své víře, aby zachránil sebe a svou dceru. Nakonec se celá společnost dohodne, že zůstanou do druhého dne, a že si zahrají hru, tak jak to přísluší danému svátku a nedopustí, aby jim strach stál v cestě.

V následujících scénách se tři divadelníci a Berish dohadují o tom, jakou hru hrát. Berish je postupně vyprovokuje k sehrání soudního procesu s Bohem, kde se bude soudit jeho čin, to, že nechal své lidi tolik trpět. Herci souhlasí, Maria se přizpůsobí. Berish je žalobce, Maria divák a zástupce lidu a tři herci budou hrát soudce. Těsně před začátkem představení však zjistí, že jim chybí obhájce a dlouze jednají, co dál. Dramatická je scéna, následující po druhé návštěvě kněze, který přišel společnost znovu varovat a nabídnout jí útulek. Vyjde najevo, že on a Berish byli přátelé a v následující scéně Maria pod nátlakem tří herců vyjeví něco z hrozných událostí pogromu. Vše se stalo o svatební hostině Hanny, kdy vesničané pobili všechny hosty, manželku

a dva syny Berishe a jeho dceru brutálně znásilnili a donutili Berishe, aby vše sledoval. Ani kněz, jenž byl přítomen, nedokázal rozzuřený a opilý dav uklidnit. Mariin výstup je plný hořkosti, nenávisti i sebeobviňování a podává silný obraz o prožitém utrpení a nesmyslnosti takové zbytečné a kruté nenávisti.

Vzápětí se na scéně znenadání objevuje postava neznámého muže – Sama, který se nabídne sehrát roli chybějícího obhájce Boha, nicméně odmítá o sobě cokoli sdělit. Všichni kromě Maria souhlasí. Maria trvá na tom, že Sam je ďábel, že je krutý, bezcitný a prolhaný. Vyjde najevo, že s ním v minulosti strávila noc, ale nechce říci žádné další podrobnosti. Nakonec je Sam přijat jako obhájce Boha a soud začíná.

Následuje obvinění Berishe. Obviňuje Boha z krutosti, necitelnosti a nezájmu. Tvrdí, že Bůh je vinen, neboť dopustil vraždění a nechal své lidi zemřít tak ubohým a krutým způsobem. Sam velmi chytře a bystře oponuje a Boha s přesvědčením hájí s tím, že je Bůh a jeho skutky jsou dobré, i když tomu lidé třeba nejsou schopni porozumět. Poté vystupuje Maria s tím, že již nechce být divák, ale svědek, který podá svědectví o tom, co se stalo. Sam je proti, oba se střetávají kvůli společné noci, kterou spolu v minulosti strávili. Sam prohlašuje, že jej Maria svedla, a tudíž je laciná žena nevhodná role svědka. Maria prohlašuje, že ji Sam sliboval lásku a svedl ji. Jejich pře je zapomenuta, když Sam navrhuje, aby svědčila Hanna. Berish je proti, nakonec se ale podá a svou dceru přivádí. Hanino svědectví však není možné, neb dívka žije mimo realitu ve svém vlastní světě a celá věc ji pouze ubližuje. Vchází znovu kněz, znovu se snaží Berishe a ostatní ochránit, dokonce navrhuje, aby jeho víru přijali jenom jako součást Purimu – jako hru – a po jeho skončení se vrátili ke své židovské víře. Berish i ostatní odmítají. Následuje závěrečná část soudu. Nikdo nedoufá, že se dožije rána, přesto společnosti odmítá utéci.

Sam v roli obhájce oceňuje Berishovo odmítnutí přestoupit na víru, nicméně s jeho obviněním Boha nesouhlasí a trvá na tom, že Bůh i jeho cesty jsou spravedlivé. Znovu vchází kněz a je jasné, že smrt je blízko. Soud je přerušen a rozsudek není vyneseno, neboť, jak říká Mendel, přelíčení bude pokračovat i po jejich smrti. Všichni najednou obdivují Sama, který se jim svou neochvějnou vírou zdá čestný, až vyvolený. V závěrečné scéně plné napětí se k němu dokonce obracejí o pomoc věřící, že je vyslanec boží. Těsně před útokem vesničanů si všichni oblékají masky, které jsou typické pro svátek Purim. I Sam si nasadí svou masku. Je to maska Satana. Následuje útok vesničanů.

Jedná se o velice dramatickou a strhující hru, která nabízí nový pohled na otázky pogromů, historickou nenávist k Židům a jejich neochvějnou víru. Všechny postavy mají svá tajemství, všechny znají utrpení a všechny mají pochybnosti o správnosti Božího jednání. Autor pomalu a poutavě předkládá jednotlivé události a seznamuje diváka s jednotlivými postavami, jejich osudy a názory. Staví proti sobě lásku a nenávist, odplatu a pokoru. Postava Berishe je plná protikladů. Viní Boha za své utrpení, a přesto raději zemře, než by se jej vzdal. Maria je obyčejná, ale chytrá žena plná lásky a citů, která nedělí lidi podle vyznání. I kněz, který je stavěn jako postava negativní, prokazuje schopnost být lidský. Sam – Satan je nečekaným katalyzátorem, vášnivým a neochvějným obhájcem Boha, přesto však jeho sarkasmus a zkušené jednání vyznačuje jakousi zradu a napětí.

Florian Zeller (Francie)

KDYBYS UMŘEL... (SI TU MOURAIS)

z francouzštiny přeložil Julek Neumann

2 m, 2 ž

Třetí hra Floriana Zellera navazuje na téma obou předchozích dramát (*Ten druhý, Manéž*) a dále je rozvíjí. Žárlivost tentokrát zkoumá na půdorysu truchlení a věcí, které si člověk najednou nemůže ověřit. Zvláštní poetický styl, charakteristický pro jeho první a druhou hru tentokrát proniká do textu společně s realitou vztahu, o jehož skutečné podobě máme až do konce pochybnosti. Fantom zemřelého manžela je od začátku do konce zhmotněn na jevišti jako temná hrozba vzpomínek, ale zároveň vstupuje do příběhů a přehrává scény, o nichž se nikdy nedovíme, zda jsou jenom výplodem Anniny představivosti, nebo zda je její podezření

oprávněné. Žárlivost postupně prosakuje, zkrsluje perspektivu a otravuje vzpomínky, a zpochybňuje tak jejich pravdivost.

Lékařka Anne po smrti svého manžela Pierra najde poznámky, z nichž vyplývá, že se chystal psát hru o herečce, kterou jednou potkal. Drama mělo být o ženatém muži, který vede dvojí život. Anne má pocit, že se jedná o autobiografickou hru, a do posledních týdnů života s Pierrem si promítá možnost tohoto – fiktivního? – vztahu. Ve vzpomínkách hledá náznaky toho, že zemřelý nebyl tím, za koho ho považovala. Jde navštívit herečku Lauru, která byla zjevně inspirací pro Pierrovu hru, a dožene ji k tomu, aby prohlásila, že s Pierrem strávila noc v jeho kanceláři. Odvrhne loajální přátelství Pierrova nejlepšího kamaráda Daniela, a vyslechne – fiktivní? – doznání Laury, která je jakoby Anniným zrcadlovým odrazem. Přehrává si v duchu poslední setkání s Pierrem, ale až do konce hry nemá jistotu, jestli se s ní mrtvý v duchu rozešel, nebo jestli ji i nadále miloval.

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Ingvar Ambjørnsen	Elling a Kjell	23.5.2008	6
Alan Ayckbourn	Něco v ní je	16.2.2010	6
Alan Bennett	Kafkovo brko	9.9.2009	9
Marina Carr(ová)	Maja	30.6.2008	6
Martin Crimp	Story	7.10.2008	9
Ben Elton	Popcorn	22.12.2008	8
Eve Ensler(ová)	Monology vagíny	26.9.2008	7
Lucille Fletcher(ová)	Promiňte, omyl!	5.9.2008	6
Dario Fo	Otevřené manželství	26.7.2008	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
David Greig	Kosmonautova zpráva ženě...	23.5.2008	6
John Hale	Lorna a Ted	24.1.2009	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
Juha Jokela	Mobile Horror	13.5.2008	9
Fritz Kater	Čas milovat čas umírat	9.7.2009	6
Neil LaBute	Bash (Úderný mejdan)	2.3.2009	8
Neil LaBute	Trůn milosrdenství	8.4.2008	7
William Mastrosimone	Jako naprostý šílenci	6.7.2009	7
Martin McDonagh	Lebka z Connemary	30.6.2009	7
Martin McDonagh	Poručík z Inishmoru	31.7.2008	7
Clare McIntyre(ová)	Růžový šampaňský	4.1.2009	6
Heiner Müller	Kvartet	25.10.2008	6
M. von Mayenburg	Eldorado	29.7.2009	6
Felix Mitterer	V jámě lvové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	26.5.2009	6
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Mark Ravenhill	Sleeping Around	1.11.2008	6
Mayo Simon	Návod na přežití	30.6.2009	6
J.P. Shanley	Pochyby	5.4.2009	7
Sam Shepard	Nebožtík Henry Moss	27.5.2009	7
Rafael Spregelburd	Panika	25.11.2008	7
Tom Stoppard	Arkádie	28.4.2009	9
Tom Stoppard	Rock 'n' roll	2.3.2011	8
Tom Stoppard	To pravé	8.2.2009	8

Nepřeložené texty

Anglicky psaná dramatika

Mark Dooley (Velká Británie) **THE CONSERVATORY (SKLENÍK)**

2 m, 3 ž

Hra o vztazích, jejíž jevištní půvab a napětí dodává narušená chronologie.

Teprve na konci se čtenáři/divákovi složí kompletní příběh pětáctýřicetileté náhle ovdovělé Lindy, jež se dostává do obtížné životní situace nejen kvůli neočekávané samotě, ale i mimořádnému břemeni – rozhodla se dostavět zimní zahradu a splnit si tak svou někdejší touhu.

Příběh se téměř vrací na začátek, před stavbu. Teprve postupně se dozvídáme o sebevraždě Lindina muže Toma, který přišel před dlouhou dobou o práci a nikdy jí to neřekl. Kromě toho se Linda vyrovnává s pubertou svého sedmnáctiletého syna, s jeho přítelkyní, se snahou utopit svůj žal v alkoholu a hlavně s Billem, „nelegálním“ stavitelem skleníku. Ten do jejího života vstupuje okamžik po pohřbu, využívá její situace a nabízí jí své služby za zády svého zaměstnavatele. Oslabená Linda přijme a přivede se tím do potíží – Billy ji nejen podvádí, ale časem také (zřejmě) znásilní.

Hlavním motivem hry je téma vyrovnávání se se ztrátou blízkého člověka a postupné odhalování pravdy – to je ostatně dopřáno divákovi stejně jako Lindě. Puberta, věčná mateřská starostlivost, problémy v práci: klasické starosti narušuje již zmíněná struktura. Ve hře se nejen pohybujeme na časové ose poměrně volně, máme také možnost – prostřednictvím nahraných vzkazů na záznamníku – vnímat Lindin příběh i z hlediska jiných, většinou nezúčastněných aktérů. Jak pravil slogan k uvedení: Linda si musí přebudovat život, ale nejdřív je třeba dodělat skleník.

Psychologická hra vychází z dobré tradice britské dramatiky a nabízí slušné herecké příležitosti. Měla premiéru na začátku roku 2008 v divadle Old Red Lion Theatre v Londýně v režii Charlotte Gwinner(ové).

Autor napsal mj. hry *Fantasy Football* (uvedlo BAC), *Barbara* (Soho Studio), *The Iron Ship* (SS Great Britain) a krátký film *Waiting for Patel*. *The Conservatory* je jeho první celovečerní hra, momentálně pracuje na své druhé, *Revitalising Apricots*, v londýnském Soho Theatre.

Keythe Farley (USA) **METROCID (DOKONALÁ VRAŽDA)**

3 m, 2 ž

Komedie ve třech aktech se vyznačuje krutou ironií a neustálým zpochybňováním toho, jestli jde o skutečné vraždění nebo jenom o dětské hrátky mírně výstředního spolku.

V dobře zařízením bytě na Manhattanu se manželé Catherine a Charles snaží navzájem zabít – škrcení a sypání jedu do láhve s whisky je jenom začátkem dlouhé řady pokusů, jak toho druhého odstranit z cesty. Postupně se ale ukazuje, že vyhrocené hádky a nabroušené nože jsou součástí nácvičku herecké scénky. Charles je totiž divadelní autor detektivních her, které vždy při premiéře propadnou, a tak se zdá, že jeho posedlost vražděním vyplývá z touhy konečně napsat něco kloudného.

Navečer přicházejí zvaní hosté – manželé Nancy a Sam a solitér Marlow. Teprve po příchodu nových postav se vyjasní pravý důvod dnešního večírku – všichni jsou členy tajného sdružení pro dokonalou vraždu. Úkolem každého bylo připravit scénář dokonalé vraždy a před ostatními jej prezentovat. Hostující pár předvádí svůj výstup jako poslední. Jeho součástí je obvinění Marlowa jako Catherininina milence. Herecká akce přejde v realitu a do vzniklé bitky se zapojí i Marlow a je nečekaně (?) zabit.

Nancy a Sam se zhrozí vyšetřování a chtějí, aby se hostitelé přiznali, ti se však pohotově zbaví

nepohodlných svědků a libují si, že vykonali dokonalou vraždu.

Na místo trojitého zločinu přijíždí mladičkový vyšetřovatel inspektor Cox. Vypadá to, že se zajímá víc o divadelní detektivky, ale překvapivě odhalí chyby v příběhu Catherine a Charlese a dává jim najevo, že o jejich vině ví.

Po jeho odchodu se Catherine zhrouť. Spolu s Charlesem se rozhodnou vyhnout se vězení. Catherine manželovi podá otrávenou whisky. Jed, který na něj nastražila v úvodu, kdy jsme si ještě mysleli, že jde jenom o nevinou hru, byl zřejmě pravý.

Bob Glaudini (USA)

JACK GOES BOATING (JACK SE CHYSTÁ VYPLOUT)

2 m, 2 ž

Italsko-americký herec, kterého bylo možno vidět např. ve snímcích *Costlines* nebo *Denících princezny*, na sebe v roce 2007 upozornil úspěchem své nové divadelní hry *Jack Goes Boating*. Text pracuje pouze se čtyřmi postavami – dvěma páry (jedním existujícím – Lucy a Clyde - a jedním teprve se formujícím – Connie a Jack). Groteskní charaktery a neukotvenost postav bloudících v dnešním světě a hledajících pevný břeh výrazně připomíná hrdiny např. Zelenkových filmů.

Clyde se snaží svému kamarádu Jackovi, pro jehož život je určující zájem o černou muziku a inhalování čehokoli, dohodit novou kolegyni své přítelkyně Lucy, Connie. Ačkoli je zima, Jack pozve Connie na loďku. Sám ale neumí plavat a Connie, jak se dozví, trpí traumatem z dětství, kdy byla svědkem utopení. Lucy a Connie jsou zaměstnány v telemarketingu agentury, která nabízí vzdělávací kurzy majitelům pohřebních ústavů. Connie je zde nová a přes veškeré úsilí se jí nedaří dosáhnout cíle, stát se jedním z těch, kteří „získali zákazníka“, a vážně se tím trápí. Nakonec úspěšně uzavře objednávku, hned z kanceláře ji ale odvezou do nemocnice, protože ji jakýsi muž v metru brutálně napadl a před zraky desítek lidí se ji pokusil znásilnit. V Jackovi se zrodí hlubší zájem a rozhodne se pozvat Connie na večeři. Problém je, že neumí vařit, a tak mu ve všem zdatný Clyde zjedná za učitele italského cukráře. A tehdy se odhalí, že i Clyde má své slabiny – mezi cukrářem a Lucy kdysi byl jakýsi románek. Ovšem to není všechno – přicházejí další odhalení, především Clydova žárlivost na jistého charismatického prodejce pohřebních kurzů, o kterém jeho přítelkyně spřádá nejrůznější fantazie. Connie se mezitím potýká s novým problémem, zdá se jí, že si přepadení v metru možná vymyslela, není si také jistá, jestli jí šéf, o kterém se říká, že je homosexuál, v pracovní době osahával nebo je to jenom výplod její mysli. Jack poctivě trénuje přípravu gratinovaného kuřete a Clyde ho obětavě jí, souběžně Clyde Jacka učí plavat. Nastane den večeře, všechno má být perfektní, jenže Jack se věnuje víc kokainu než vaření a všechno se spálí. Když ale přijde léto, Jack pozve Connie na loďku a Connie se už nemusí ničeho bát. Kdyby něco, Jack ji zachrání, protože už umí plavat. Mohou vyplout.

Anthony Neilson (Velká Británie)

REALISM (REALISMUS)

5 m, 2 ž (hrají víc postav)

„Tragikomedie ze současnosti“, jak praví slogan k premiérovému uvedení. Kombinací naturalistických a ryze antiiluzivních scén přináší autor pohled na život běžného třicátníka, uzavřeného v jeho trapné malé kuchyni plné elektrospotřebičů, s jeho životními frustracemi, citovými neúspěchy, vztahy k rodičům i podivným kamarádům. Během jedné soboty – a přece v jistém bezčasí – se odehrává příběh Stuarta, který neví, co s načatým dnem, zda jít s kamarádem do hospody, nebo se jen tak ploužit po bytě. V následujících situacích, v nichž defilují důležité postavy jeho života (matka, zásadní lásky), autor nebanálně předvádí banalitu každodennosti i s jejími humornými okamžiky. Hra nabízí rozličné způsoby inscenování, předepisuje jak realisticky vykonávané činnosti v domácnosti, tak i velkolepé muzikálové číslo apod. Výjevy ze života, v němž nechybí ani potíže s drzou (mluvící) kočkou anebo bohatě rozehraný konflikt s prodejcem po telefonu, končí překvapivě Stuartovým zavražděním. To je

však v samém závěru opět zpochybněno, když Stuart naposledy telefonuje se svou bývalou dívkou Angie.

Autorovi se podařilo v přístupu, který nejméně ze všeho odpovídá názvu hry, vystihnout náladu doby a mnohé sdílené generační rysy.

Hra byla poprvé uvedena v divadle Lyceum Theatre v srpnu 2006 jako koprodukce Skotského národního divadla a Mezinárodního festivalu Edinburgh v autorově režii.

Bruce Norris (USA)

THE PAIN AND THE ITCH (BOLEST A SVRBĚNÍ)

3 m, 4 ž, dítě

Hra, kterou sám autor označuje jako „společenskou satiru“: zaměřuje se v ní na vyšší střední vrstvu Američanů, kteří si myslí, že se jich „nic na světě nemůže dotknout“. Děj se odehrává během večeře na Den díkůvzdání. U stolu se sejdou tři generace rodiny a dva cizinci – služka odněkud z východní Evropy a víceméně náhodný muslimský přistěhovalec.

Manželé Clay a Kelly žijí v panické hrůze z domácího zvířete, které okusuje avokáda, a tak potenciálně ohrožuje jejich malou dcerku, která trpí strašlivou vyrážkou na genitáliích. Tento skrytý problém, o němž však všichni neustále potřebují mluvit, je metaforou i pro jiné roviny této vícevrstevnaté hry (mnohoznačný je ostatně i název Bolest a svědění). Postupně, v situačních střizích a v konverzaci, jež zručně – poučena absurdní dramatikou – mísí „vznešené“ i banální, všelidské i všednodenní osobní, se postupně ukazují nejen rodinná traumata, ale i frustrace celé jedné americké vrstvy, stereotypy myšlení, problémy rodičovství, matek obětujících se kariéře, přistěhovalectví, politice, pokrytectví apod. Všechny problémy však vystupují nenápadně, postupně, jsou vlastně nepojmenované, a tudíž tajemné. Hra se sice jeví jako komplikovaná (je pečlivě strukturovaná), ale zároveň je nesmírně vtípná.

Nechybí jí samozřejmě poselství a rovněž typický šokující konec.

Hra byla poprvé uvedena v divadle Steppenwolf v Chicagu v roce 2005, režie Anna D. Shapiro. Pak se dostala i na off-Broadway a do Británie.

Simon Stephens (Velká Británie)

PORNOGRAPHY (PORNOGRAFIE)

2 m, 1 ž

Ačkoli dal autor svému textu název *Pornografie*, o přehlídku sexuálních excesů v ní nejde. Hra, v zásadě založená na vyprávění, které se občas přelévá do dialogu, vznikla záhy po atentátech v londýnském metru začátkem července 2005. Pod vlivem stejných událostí autor napsal i další text nazvaný *Motortown*.

Pornografie je temný portrét Londýna v okamžiku dvou zcela kontrastních událostí – jeden den se Británie dozví o tom, že hlavnímu městu byly přiřknuty olympijské hry, a druhý den umírají lidé v metru na cestě do práce. Autor ve vyprávění nerozlišuje jednotlivé dramatické postavy, ale z textu postupně vystupují dva příběhy – pracujících manželů a mladého muže, jímž cloumají jeho erotické tužby. Stephens neanalyzuje a nehledá příčiny a motivace, proč se něco takového jako bombové útoky děje, soustředí se na vytvoření portréту města a jeho obyvatel. Emoční účinek staví na tom, že všechna fakta prostě konstatuje a nehodnotí. Zaplete postavy do incestního vztahu mezi sourozenci a žáka nechá útočit na svou učitelku, neřeší ale, co a proč se stalo a co s tím udělat. Nechá jejich životy uplyvat v banální konverzaci vytvořené z frází, v probírání nepodstatných detailů a v prostém konstatování skutečnosti. Účinek textu graduje závěrečným stručným popisem života jednotlivých obětí bombového útoku.

Stephens se svými texty *Motortown* a *Pornography* vrhnul na scénu angažovaného divadla založeného na emocionální výzvě, své inscenátory našel např. v Německu.

George F. Walker (Kanada)
FEATURING LORETTA (LORETTA)

2 m, 2 ž
komedie

Jedna z cyklu šesti her, odehrávajících se v předměstském motelu (*Suburban Motel*), úspěšného a plodného kanadského dramatika G.F.Walkera (1947), je napůl bláznivá a napůl vážná komedie, pohrávající si s drobnými iluzemi i skrytým zoufalectvím svých mladých hrdinů. Děj se točí, jak napovídá název, kolem Loretty, mladé ženy na útěku před svou rodinou - a tak trochu i před svou minulostí a budoucností. Bydlí v motelu a pracuje v restauraci, kde její půvaby neustále inspirují fantazii zákazníků. Loudivý obchodní cestující Dave ji svádí zatím neúspěšně, což mu ovšem nebrání zahrnovat ji výbuchy poněkud předčasné žárlivosti. Více nadějí vkládá Loretta do Michaela, který jí má dohodit lépe placenou práci v „šoubyznysu“, v Tokiu nebo kdekoli jinde – ani jeho úmysly se však nezdaří být zcela čisté. Komické potyčky obou kohoutů Loretta snáší s nezvyklou trpělivostí, jejíž příčiny postupně odhalujeme spolu s její novou kamarádkou, ruskou imigrantkou Sofií, dcerou neurvalého majitele motelu a bývalého příslušníka KGB v jedné osobě (!). Loretta právě pochovala nevěrného manžela (na jedné z jeho eskapád ho sežral medvěd) a je těhotná – nikoli však s ním, ale s jeho nejlepším přítelem, se kterým se mu mstila. Na dítě, které čeká, si tak dělá nárok jak rodina zesnulého manžela, tak jeho biologický otec – a Loretta si je dobře vědoma, že obojí pro ni znamená past. Neví sice ještě zcela určitě, zda si dítě nechá – na potrat i na jeho výchovu však každopádně potřebuje vlastní peníze. Přistoupí tedy na Michaelovu nabídku, že s ní natočí pornofilm. Dave, který se Loretty drží jako moucha mucholapky, by měl posloužit jako její partner. Michaelovo filmařské břídlivství si příliš nezadá s Daveovým milovnictvím, než však dojde k prvnímu pikantnímu záběru, stejně se mezi oběma strhne další žárlivá bitva. Loretta pochopí, že s jejich přispěním své problémy nevyřeší. Nakonec však zasáhne prozřetelnost. Sofiin otec se při jednom ze svých prchlivých záchvatů uřve k smrti a Sofie, jejíž neodolatelné komentáře i ruský přízvuk vydatně okořeňují hru, nabízí jako jeho univerzální dědička Lorettě pomocnou ruku.

Německy psaná dramatika

Sibyle Berg(ová) (Německo)
DAS WIRD SCHON. NIE MEHR LIEBEN! (JIŽ NIKDY LÁSKU!)

1 m, 3 ž

Konec s hledáním muže snů! V určitém věku by se ženy měly oprostít od romantických blouznivostí. Dvě ženy, obě atraktivní a inteligentní, třicátnice a čtyřicátnice, již mají dost hledání partnera jen proto, aby nebyly samy. Přihlásily se z toho důvodu na workshop, který se koná na Silvestra a který je má pod heslem „Již žádná láska!“ osvobodit od případných zamilování. Ženy mají znovu přehrát svoje zkušenosti s milostnými vztahy a pomocí „averzní terapie“ se osvobodit od romantických představ.

Vedení workshopu se ujímá dvojice bizarních postav – Plačka, která pateticky přemrštěně zdůrazňuje především trýzně a bolesti lásky, a Univerzální muž, jenž přebírá role různých typů partnerů a rozehrává tak různé modelové situace partnerských vztahů. Tomu odpovídají i jednotlivá dějiště fází terapie – jde o místnosti jako „Pokoj iluzí“, „Pokoj podvodů“ atd. Přísné vymítání starých snů, ideálů a naivit má nastolit dřívější pohodu, aby si obě ženy mohly říci: ve mětsě, ale žádný sex!

Některé pasáže (zvláště repliky Plačky) jsou ve verších, nabízí se tedy možnost písňových vloček. Hořká komedie oplývající povedenými dialogy, suchými a údernými pointami různých scén z „boje pohlaví“.

René Freund (Rakousko)

KLINIK UNTER ALMEN (KLINIKA POD HORSKÝMI PASTVINAMI)

2 m, 2 ž

komedie

Jedná se o skvělou konverzační komedii, která se odehrává v atraktivním prostředí soukromé kliniky zaměřené na plastickou chirurgii.

Gerald a Lisa Schrackovi jsou prototypem úspěšného páru dnešní doby. Vybudovali spolu výborně prosperující kliniku, jsou bohatí, žijí v luxusu. Přesto ale Lisa není šťastná. Gerald totiž jakožto hlavní lékař a operátor na klinice pracuje od rána do večera, nemá čas se jí věnovat a především nechce mít děti. Nebo lépe řečeno je mít nemůže, jelikož je neplodný. To ale před Lisou tají, protože se obává, že by ho opustila.

Jejich naprostým opakem jsou manželé Clemens a Michaela Raichovi. Ti se potýkají se značnými finančními problémy, neboť Clemens si jako dobrosrdečný praktický lékař zaměřený na homeopatii a přírodní medicínu příliš nevydělá. Zato však mají dva malé syny, kteří je ve volném čase neuvěřitelně zaměstnávají a vyčerpávají.

Děj začíná v okamžiku, kdy se sportovní lékař kliniky rozhodne dát výpověď, aby mohl odjet pracovat do USA. Lisa, která je manažerkou kliniky, za něj musí rychle sehnat náhradu, kterou se stane Clemens, Geraldův kamarád ze studií. Clemens přijíždí jako záskok na letní sezónu, aby si rychle vydělal, a zároveň tím umožnil své rodině příjemnou dovolenou zdarma.

Mezi oběma muži zprvu nevládnou zrovna velké sympatie, neboť Clemens striktně odmítá chápat medicínu jako byznys. Po uvítací večeři se páry rozdělí – dámy se odeberou s dětmi do bytu Raichových, pánové zůstanou u Schracků a povídají si u sklenky vína. Při tom se Gerald Clemensovi svěří, že je neplodný a nabídne mu 150 tisíc eur, když Lise udělá dítě – bere to jen jako praktický problém. Obdobný návrh mezitím Michaela udělá i Lisa, která už o Geraldově neplodnosti dávno ví. Clemense a Michi sice nabídka láká, neboť by tak získali celkem 250 tisíc eur, které by přesně pokryly náklady na stavbu jejich vysněného rodinného domu, zprvu ji odmítnou, ale při jednom přiovilém večírku málem dojde na čin.

Hra nakonec končí velkým happy endem. O dva měsíce později je Lisa těhotná – záhada se však vyřeší: Clemensova bylinná léčba vyléčila Geraldovu neplodnost. Clemens zůstává na klinice jako Geraldův obchodní partner, který tam má zavést přírodní medicínu, a chystá se pro svou rodinu postavit jejich vytoužený dům.

David Gieselmann, Klaus Schumacher (Německo)

LOUIS UND LOUISA (LOUIS A LOUISA)

3 m, 2 ž, 1 hlas

Jedná se o komedii, místy směřující až ke grotesce.

Když bylo Louise osm let, dostala od rodičů vysněný dárek – adoptovala na dálku za 20 euro měsíčně Louise, chlapečka z jižní Ameriky. Teď je jí ale osmnáct a Louis stojí u dveří jejich domu, zářící úsměv, jihoamerický temperament. Přijel za nimi, patří přeci do rodiny. Louis po pár měsících svého pobytu totálně přehází zavedené měšťanské rodinné pořádky. Otec Karl pozbude pozici středu pozornosti a ponoří se do kutilství ve sklepě, matka Mia, poněkud mdlejšího rozumu, je závanem jihoamerického vzduchu mírně řečeno rozrušena, zasněná Louisa je zmatená citovým vzplanutím k Louisovi a Theo, stále znuděný bývalý přítel Louisy, už ničemu nerozumí. Celá rodina se zkrátka díky exotickému hostu ocitne ve výjimečném stavu.

Ani láska Louisy k Louisovi není možná: ona pochází ze spořádané maloměstské rodiny, on ze slumu: ostatně i titul hry ironicky upomíná na tituly románek pro dívky, kde láska šťastných milenců vrcholí svatbou. Text je plný absurdní a místy až brutální komiky, která se mísí s ironicky romantickými pasážemi, za pomoci cynických dialogů.

Charaktery postav však nejsou černobílé – sonnyboy z jižní Ameriky není jenom optimistický

naivka a v rodině začínají na druhé straně klíčit xenofobní nálady. Hra pokládá dnes aktuální otázky - je vůbec možné soužít tak rozdílných povah, v širším kontextu kultur? Louis nakonec z rodiny odejde ve stylu „po mně potopa“. Kolik podobných Louisů však čeká před branami Evropy? Humorně je zde podána problematika globalizace, srážky dvou odlišných světů, kdy si nemůže být ani typická maloměstská rodina jista svými zvyky a svým biorytmem.

Hra měla premiéru v divadle Schauspielhaus in Hamburg v prosinci 2007 v režii K. Schumachera.

Händl Klaus (Rakousko)

**ICH ERSEHNE DIE ALPEN; SO ENTSTEHEN DIE SEEN
(TOUŽÍM PO ALPÁCH; TAK VZNIKAJÍ JEZERA)**

1 m, 1 ž

dva monology

V prvním monologu jistá žena odhaluje svou touhu být v Alpách. Je osamělá ve svém bytě, kde je příšerné horko a sucho, které ji ubíjí. Touží proto po chladu Alp, po oněch neznámých výšinách, po klidu a volnosti. Úpěnlivě k nim promlouvá, žádá je, aby se k ní vydaly, nemůže jich dosáhnout.

Druhý monolog pronáší osamělý lesník putující po ledových horách. Promlouvá v něm ke čtyřem mrtvolám umrzlých lidí, které v horách postupně najde. Odnáší si je s sebou, považuje je za své přátele, je s nimi šťastný, má je rád. Bohužel se mu je ale nepodaří přimět k životu, a tak je nakonec na pokraji vysílení pustí do jezera.

Autor, jak je pro něj typické, pracuje s tempem a rytmem replik, s celkovou zneklidňující atmosférou, jež prosakuje mezi řádky a evokuje obě protichůdná prostředí strojenou (snad ironicky) patetickou deklamací.

Marcel Luxinger (Švýcarsko)

SIEBEN SCHRITTE ZUR SELBSTAUFLÖSUNG (SEDM KROKŮ K SEBELIKVIDACI)

3 m, 2 ž nebo 2 m, 3 ž

Píše se rok 2043. Internet je přelidněný a zregulovaný, hranice s realitou byly z velké části zbořeny. Proti dvěma ženám, Brigině Adelman a Rochade Cap Jumelle, a muži jménem Eddy Gorleck je veden veřejný proces. Obžaloba zní: založení civilního teroristického hnutí. Rozsudek: 17krát doživotí. V retrospektivách, které se vracejí až na počátek 80. let 20. století, vypráví autor o životě, jak jsme ho znali. Kolem biografí jeho protagonistů se vytvořil svět, který zdánlivě pramení z naší současnosti, stal se nám ale cizím. Co jsme znali, to znovu – nikoli beze strachu – rozpoznáváme. Kde to všechno začalo? Co se stalo s Briginou, která si už jako šestileté děvče připadala být natolik zavázaná zákonům trhu, že již o několik málo let později udržovala obchodní styky s americkým viceprezidentem? Nebo s Rachode, zakladatelkou a idolem globálního mládežnického hnutí La Force? A konečně s Eddym, který se, vychován jistým lesbickým párem, snažil v klášteře vyléčit ze své silně rozvinuté bibliofobie? Jisté je jedno: Při všech rozdílech existuje jedno místo, na kterém se tyto tři životní cesty vzájemně zkřížily – CINCIN: Institute for Cybernetic Implants and Neuro-Cerebral Intel-Nivellization. Co odtamtud Briginu, Rochade a Eddyho zavedlo do podzemí a poté na lavici obžalovaných? Onen rozsudek v každém případě našim třem hrdinům nadále umožňuje pouze existenci ve virtuálním světě. Zraje v nich úmysl naposledy se vzepřít zavedným pořádkům a vtisknout systému svou svobodnou vůli.

Marcel Luxinger se pokouší vytyčit osud moderního člověka od konce 20. století. Načrtne přitom hyperrealitu vyvíjející se po šest desetiletí, ve které se mu podařilo fiktivně rozvinout skutečnost, nebo to, co za skutečnost obvykle považujeme – svět, který přitom vzniká, se zdá být dráždivým způsobem hodnověrný. Nejedná se zde o žádné suché poučky ani o polovičatosti ve stylu sci-fi.

Luxingerova hyperrealita, ve které se soudobé dějiny proplétají se svými mutacemi, je velice detailní, nevypočitatelně komplexní, drzá, podivná, barevná a zlá – děsivě rozmanitá a nepopsatelná jako svět zítřka.

Thomas Richhardt (Německo)
BONNIE UND CLYDE (BONNIE A CLYDE)

2 m, 1 ž

Hra je sice určena především pro mladého diváka (premiéru měla v lednu 2006 v divadle pro mládež Junges Ensemble Stuttgart), nicméně text je svojí strukturou i dějovým spádem určitě zajímavý i pro širší skupinu inscenátorů.

Ve středu pozornosti stojí Bonnie Parker a Clyde Chestnut Barrow, slavná dvojice gangsterů, kteří v době hospodářské krize v 30. letech křižovali jihozápad USA, přepadávali banky a benzínové pumpy, zabili přitom 13 lidí a nakonec zemřeli při přestřelce s policisty. Taková látka samozřejmě lákala a stále láká k adaptaci, autor se jí zhostil originálním způsobem. Sleduje osudy legendární dvojice od prvního setkání až do jejich společné smrti 23. května 1934. Paralelně a v kontrastu k této dějové linii rozvíjí příběh ze současnosti, ve kterém vystupují mladá pracovnice banky Judith, policista Steini a jeho mladší bratr Schneise, problémové dítě. Judith je ovlivněna v kontrastu se svojí jednotvárnou prací v bance Schneiseho dobrodružným životem na pokraji kriminality podle hesla „No risk, no fun.“

Autor umně propojuje obě dějové linie, minulost a přítomnost, a nachází paralely i rozdíly mezi osudy postav. Legenda Bonnie a Clyde se zdá být stále aktuální a fascinující. Mladí hrdinové však často neumějí se svými emocemi a touhou po dobrodružství pracovat - text je tak plný ironie, komiky a snů na jedné straně, brutality, rozhořčení a bolesti na straně druhé. Rekonstruuje po svém zažitý mýtus a s nadhledem vypráví o dnešních mladých hrdinech a jejich problémech.

Hra je určena pro tři herce, kteří hrají více rolí (např. herečka hraje kromě Bonnie a Judith další tři ženské postavy). Tím získává na dynamičnosti a vybízí k různým zpracováním. Děj ožívají i písňe na scéně, čímž vzniká téměř muzikálový efekt.

Kerstin Specht (Německo)
DER ZOO (ZOO)

10 m, 5 ž

První část hry uvede několik neobvyklých, takřka panoptikálních párů a postav, a to před výběhy a klecemi zoologické zahrady: Lulu a Sina, pár teenagerů, potká dealera s drogami; dva kamarádi Leo a Alf, z nichž jeden zastřelí jednoho tučňáka; John a Jim, dva homosexuálové, kteří se rozešli, ale pořád se navzájem přitahují; Anna, která trpí bulimií; Asdin, jehož dědeček byl zabit pardálem; senzacechtivý fotograf Pille; Alice, která se musí vyrovnat s tím, že ji přítel Max opustil kvůli nosorožci, a další postavy.

Max, který pracoval donedávna v zoo v oddělení nosorožců a který se mihne ve všech setkáních, se chce pomstít lidem za týrání a ignorování zvířat a vysvobodí zvířata z jejich klecí a výběhů. Vymyslí lest – naláká pomocí letáček návštěvníky, jejichž povahy a zájmy jsou naprosto odlišné, na domnělou party do pavilonu s nosorožci a zamyká... V této druhé části hry se mění dosavadní poměry: lidé se ocitnou za mřížemi a zvířata běhají venku.

Autorka konfrontuje rozličné povahy, životní představy a touhy postav, promíchá je a převrátí jejich dosavadní svět, nutí přemýšlet o povaze mezilidských vztahů a o smyslu života ve dvou.

Jazyk hry je otevřený, často úsečné a krátké repliky využívají mluvu mládeže, slang, hovorový jazyk, paralelní příběhy (příhody) se nakonec sejdou v jednom bodě.

Peter Turrini (Rakousko)

GOTT IM WIENERWALD (BŮH VE VÍDEŇSKÉM LESE)

6 m, 3 ž

Jde o revidované vydání hry *Die Schlacht um Wien (Bitva u Vídně)* z roku 1995.

Na lesní pasece na okraji Vídně se sejde skupina lidí za účelem dobrodružné akce - chce podpálit dům pro azylanty. Ke skupině patří např. ředitel divadla, který se chce situací inspirovat, dále dívka, jež hledá krásno, operní zpěvačka, jež chce akci podpořit svým zpěvem, starý muž neznámé identity, který chce uložit svůj život do počítače, manželský pár ve sportovním, který navzájem spojuje nenávisť na pokraji rozvodu, hráč na cello, který chce zabít rychle a bez dechu, aby vše lépe „odsejpal“, senzacechtivý novinář, který je příliš pomalý pro tento svět.

Nicméně připravované krveprolití se zkomplikuje. Zúčastnění se zaplétají do svých vlastních osudů, jejich chuť zabít se obrací proti nim samým. Toužebně očekávané sebevraždy se nekonají, zatímco domněle slepé náboje zabíjejí. Ředitel divadla, který chtěl vše autenticky zažít, je omylem zastřelen ve své vlastní režii. Černoši z azylového domu v krojích se pletou do cesty, banda chuligánů ubije starého muže, který se narodil jako Žid a přežil jako nacista, kvůli jeho notebooku. Poté zastřelí novináře, který je ponouká k vraždě „live“ – obětí má být hráč na cello. Důvodem je novinářův fotoaparát.

Hra se smrtí balancuje na hranici jevištní reality a skutečnosti – na konci hry Bůh zhasne světlo nad hromadou mrtvých těl a zpusťšených duší.

Felicia Zeller (* 1970, Stuttgart, Německo)

- dramatička, spisovatelka. Svoji první hru *Meine Mutter war einundsiebzig und die Spätzle waren im Feuer in Haft* napsala v roce 1990, za hru *Immer einen Hund gehabt / plane crazy* (1928) získala Cenu autorů divadla pro mládež (1993). V roce 1998 dostudovala filmovou akademii a začala se věnovat multimediálním projektům a divadlu, získala i řadu ocenění za krátké filmy (spolupráce s *Rigoletti M.*). Získala několik stipendií pro mladé dramatiky a cca od roku 2000 píše hry pro divadla i na zakázku. (např. *Club der Enttäuschten*, 2002, *Triumph der Provinz*, 2002). Hra *Deutsches hysterisches Museum* měla premiéru v únoru 2008. Její hra o *trablech sociálních pracovníc* *Kaspar Häuser Meer* (2008, *Theater Freiburg*), byla spolu se sedmi inscenacemi dalších dramatiků nominována do prestižní soutěže o nejlepší německou inscenaci roku, *Mülheimer Dramatikerpreis* 2008.

CLUB DER ENTTÄUSCHTEN (KLUB ZKLAMANÝCH)

3 m, 3 ž

komedie

Komedie z prostředí úřadu práce a obecně z prostředí státní správy. Sledujeme pracovní týden šesti spolupracovníků – úřednic a úředníků. Uschi, 50, bývalá pracovníce v restauraci, sklony k alkoholismu. Doti, 30, rozvedená s Američanem, žije u otce, záliby – nákupy a jídlo. Günnesch, 20, přistěhovalkyně, žije v početné rodině, která se jí snaží proti její vůli provdat. Gerhard, 35, nedokončené studium divadelní vědy, sklony k agresivitě a paranoie, nesplněné plány. Matthew, 40, Nigerijec, žena Němka, dvě děti, neustále na různých večírcích s heslem „Take it easy“, stále unavený a nevyspalý. Axel, 30, bývalý technický kreslíř, považuje se za odborníka ve věcech sexu, flirtu a svádění žen.

Jejich pracovní dny jsou velice vytížené a vyčerpávající. Dá to práci podepsat a orazítkovat stohy formulářů, namnožit na kopírce knihu o historii olympijských her o 2000 stránkách, vytvářet na počítači obaly na DVD, luštit křížovku, rozčilovat se nad sousedy, flirtovat s kolegy, ofotit na kopírce různé části těla a pak je společně analyzovat, přehrát realisticky bitvu u Stalingradu, řešit souboj pohlaví a košíky pro psy a především – dělat si navzájem ze života peklo.

Autorka vykresluje každodenní osudy postav, bez příkras, mezi automatem na kávu a kopírkou

pulzuje nevyužitá energie zúčastněných. Se smyslem pro absurditu a grotesku nechává postavy chrlit přívaly slov, někdy se zaseknou jako gramofonová deska, vyjedou ze své charakteristické drážky. Jde o sarkastické pozorování šestice postav, které jsou téměř karikurně stylizovány jako „na okraji společnosti“.

DEUTSCHES HYSTERISCHES MUZEUM (NĚMECKÉ HYSTERICKÉ MUZEUM)

variabilní počet herců

Dějště: absurdní uzavřený svět domova důchodců a jeho bezprostředního okolí. Tak např. jedna z postav otevře ve svém bytě první muzeum na světě, které má jen jeden exponát – je to on sám. Pro případ, že přiletí mimozemšťané a budou chtít něco zjistit o lidstvu.

Zároveň se v domově důchodců vytvoří skupina „cool starců“, kteří začínají podnikat a prodávat absurdní výrobky spojené se stářím, např. eliminátor svraštělé pokožky. Jenom paměť už moc dobře nefunguje a senioři konzumují ve velkém pilulky na povzbuzení paměti, jež ale mají vedlejší účinky: senioři začínají mluvit ve verších.

Zároveň jsou mladé ženy naváděny, aby rodily, a „ukázkové rodiny“ se snaží tvářit přirozeně do kamery – jen do té doby, než se vlády nad domácností ujímají roboti.

Sochy podpírají zdi domů a nevědí, proč jsou vlastně tady a co se to vlastně kolem děje.

Autorka si pohrává se zvukomalebností textu, který je vlastně sledem scén, a divák se stává mimozemšťanem sledujícím museum našich mezilidských vztahů - katarze přichází po smršti komických katastrof. Pro autorku je typické mísení reálných a absurdních situací a ani tato hra není výjimkou. Hlavním tématem je vymírání evropské společnosti. Textové fragmenty do sebe postupně navzájem zapadají a vzniká tak pohled do budoucnosti, který odráží přítomnost.

IMMER EINEN HUND GEHABT / PLANE CRAZY (1928) (MĚL JSEM PSA / FILM OD DISNEYE Z ROKU 1928)

3 m, 1 ž

absurdní komedie

Vtipná reflexe chování vzorku dnešní mládeže, dotažená do absurdních situací. Skupina „zevlujících“ teenagerů, tři chlapi a jedna dívka – mladí, bez peněz, tráví čas kouřením trávy a žebráním, hrají si s ochočenou krysou, poslouchají nahlas hudbu. Roztáčejí se kolotoč rytmicky stylizovaných a absurdně se opakujících replik, z nichž jsou mnohé „zhulené“. Řeč se točí kolem dětství, lhostejných rodičů, jednoho přejetého psa, kolem stále odkládaných přijímacích pohovorů do různých zaměstnání, mluví se o tom, jak umějí profesionálně kloktat nebo jak mají chuť na jahodou zmrzlinu.

Jde ale spíše také o formu textu – repliky se překrývají, opakují, nedokončují. Život je jeden velký mejdan a jeden velký joint. Jedné noci se pouští do rozhovoru dokonce lednička s rybou.

Text zakončuje „dohra“, ve které řeší absurdní situaci (mrtvého mladíka) pětice soch v kostele.

Jde o jakoby spontánně zachycené nahrávky mluvy teenagerů, která již není schopna navázat kontakt se světem kolem. Dohra jen podtrhne absurdní vyznění celé hry.

KASPAR HÄUSER MEER (MOŘE KASPARA HÄUSERA)

3 ž

Kaspar Häuser (1812 - 1833) je nejen v německé oblasti asi nejznámějším nalezencem. Nikdo nikdy nezjistil, kde se na tomto světě vzal, existují hypotézy o jeho mimozemském původu. Byl opředěn tajemstvím, byl asociální a z neznámých důvodů byl i zavražděn. Jeho jméno se stalo symbolem také pro nevysvětlitelná zmizení tisíců lidí na celém světě.

Druhý pramen, ze kterého autorka čerpá, je „Případ Kevin“ – šlo o smutný příběh chlapce, který byl na podzim 2006 utýrán a po pátrání nalezen v mrazáku v domě svých rodičů.

Hlavními postavami hry (dalo by se říci „brutální grotesky“) jsou tři sociální pracovnice pro děti a mládež: mladá absolventka Anika, Barbara, pracující v tomto oboru již dvacet let, a Silvia,

hledající ve své práci útěk před nezvýchodností svého života. Je zde reflektována náročná práce sociálních pracovníků, které se snaží na periférii měst zmapovat problematiku rodin, které šikanovaly své děti a nedovedou se nebo nechtějí zařadit do „normální společnosti“. Všechny tři pracovníky pracují na plné obrátky, ve stresu, s pocitem, že zase k nějakému případu přijdou „pozdě“, vykonávají práci na první pohled málo vděčnou a vyčerpávající.

Hra je textovou sprchou replik, kdy ústy hlavních protagonistek útržkovitě promlouvají i další postavy, např. rodiče dětí či další lidé. Autorka využila svých rešerší a podrobila tuto oblast nesmlouvavé analýze – co vede sociální pracovníky k frustrující práci v této sféře? Jak zvládají stres a pocity vyhoření? Text v mnohém připomíná hry Elfriede Jelinekové především jízlivým apelem na řešení problémů současnosti a důrazem na mluvené slovo. Autorka neanalyzuje činy viníků, s ironickým humorem popisuje vyčerpávající a často marný boj sociálních pracovníků i jejich pocity zbytečnosti. Hra měla premiéru v lednu 2008 v německém Freiburgu.

Izraelská dramatika

Hanoch Levin (Izrael)

MURDER (VRAŽDA)

21 m, 6 ž (možnost zdvojení rolí)

Nejznámější a možná nejsilnější hra klíčové osobnosti izraelského divadla 20. století Hanocha Levina (1943-1999). Tři dějství (se dvěma mezihrami a epilogem) jsou dramatickými záznamy tří vražd, které spolu fatální náhodou souvisí. V prvním, válečném dějství zabijí tři vojáci dospívajícího chlapce, který se jim – údajně – postavil na odpor. Vzápětí jsou konfrontováni s otcem dítěte, který musí jen bezmocně vyslechnout jejich smyšlenou verzi události – jsou to vrazi, kdo má zbraň. Ve druhém dějství Otec zavraždí Ženicha a Nevěstu v den jejich svatby, protože v Ženichovi poznává (nejspíš mylně) vraha svého syna. Ve třetím dějství ubije dav sešlého dělníka, protože v něm svědci vraždy na svatbě (mylně) poznají vraha. V epilogu se setkává Otec, nyní rozřesený stařec, s jedním z vrahů svého syna, nyní slepcem. Vrahovu pokání se nedostane rozřešení: Otec je šílený.

Básnický text si drsností nezadá s antickou tragédií. Řetěz života je neustále přeráván vraždami a jsou to naopak vraždy, z nichž vzniká nekonečný řetěz.

Je evidentní, že hra vznikla ze zkušenosti izraelsko-palestinského konfliktu – v textu však nalezneme jen málo konkrétních odkazů: hra je metaforou zhoubného bujení násilí, k němuž může dojít kdekoli a kdykoli.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

Edna Mazya (Izrael)

GAMES IN THE BACKYARD (HRY NA ZADNÍM DVOŘE)

4 m, 1 ž

Ve světě nejznámější izraelská hra posledního dvacetiletí je vzrušujícím polodokumentárním dramatem o skutečném soudním případě z počátku 90. let. V roce 1990 ohlásila na policii dívka jménem Dvori Machnesová případ několikanásobného znásilnění, jehož se stala obětí dva roky předtím jako čtrnáctiletá. Za pachatele označila studenty vysoce oceňované střední školy v kibucu Shomrat. Teprve mnohem později byla tato dívka schopná vypovídat před soudem. *Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.*

roce 1993 rozhodl Nejvyšší izraelský soud o odsouzení čtyř z pachatelů k trestům vězení. *Hry na zadním dvoře* v dramatické stylizaci rekonstruuje jak události vedoucí k znásilnění nezletilé dívky jen o málo staršími mladíky, tak v jisté licenci i soudní proces, v němž mladá žalobkyně stojí osaměle proti čtyřem mladým obhájčům obžalovaných (hrát by je měli stejní herci jako ti, kdo hrají aktéry případu). Hra vyniká velmi věrným záznamem probuzení temných stránek sexuality v mladičkých hrdech, ale i konfliktních postojů společnosti ve vztahu k morálnímu

hodnocení obou pohlaví a jejich chování nejen v tomto případě.

Edna Mazya je izraelská dramatička, spisovatelka scénáristka a režisérka. Narodila se v Tel Avivu, kde také vystudovala filozofii a divadelní vědy. Na telavivské univerzitě rovněž sama dramatické tvorbě vyučovala.

Další hry (z nichž některé v premiéře sama režírovala): *Vienna on the Sea*, *The Double* (podle Dostojevského), *The Uncle from Capetown*, *A Family Story*, *The Rebels*, *Herod* a *Naughty Children*.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

Miki Peleg-Rotshtein(ová) (Izrael)

DENUDED (OBNAŽENÁ)

1 ž

monodrama

Hororové svědectví mladé dívky, píšící si po sedm let deník, líčíc v něm krutý proces svého dospívání od doby, kdy jí bylo sedm a po druhé svatbě své matky se stěhuje spolu s ní a svou starší sestrou do domu „nového“ otce v Tel-Avivu. Monodrama vykresluje dospívání ve stínu druhého matčina manželství, putování mezi školami a výchovnými zařízeními, složitý vztah k nevlastnímu otci, sexuální zneužívání, jímž si v jeho rukou prošla, a nakonec duševní zhroucení a fyzické poškozování vedoucí k anorexii. Zápisky ale odhalují i sny a naděje obyčejné dívky, jejímž jediným přáním je přežít. V každé scéně je dívka starší a exponovanější, každou scénou vyzrává a odkrývá své pocity a vede tak diváky, chronologicky i duševně, k porozumění nevyhnutelnému vyústění svého příběhu.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

Yael Ronen(ová) (Izrael)

PLONTER (TANGLE) - ZMATEK (MOTANICE)

6 m, 3 ž

Hra představuje izraelsko-palestinský konflikt z perspektivy obou zúčastněných stran, vykresluje bolest a frustraci, stejně tak i humor plynoucí z šíleného způsobu života v regionu. Přivádí na scénu devatenáct krátkých, vesměs s šibeničním humorem vykreslených scén - výjevů ze života v okupaci a ve stínu teroru (např. *V autobuse*, *Checkpoint doma*, *Teroristický útok*, *Ráno – Palestinci* a *Hammas* atd.). Zobrazuje šílený, spletitý, bolestivý a absurdní život na obou stranách barikády a „dialog v bitevním poli“.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

Yael Ronen(ová) (Izrael)

THE GUIDE TO THE GOOD LIFE (NÁVOD NA DOBRÝ ŽIVOT)

6 m, 5 ž

Mladí hrdinové hry izraelské dramatičky se potýkají se životem a jeho problémy velmi podobně jako jejich vrstevníci v globalizovaném západním světě. Pokoušejí se najít odpovědi na otázky jak najít a získat toho pravého či tu pravou, jak obstát ve vztazích, jak řešit krize... Jejich zmatky však mají ještě jeden rozměr: v určitém okamžiku dostanou jako izraelští občané do ruky zbraň a jsou postaveni před úkoly, pro něž zdaleka nedozráli – pokud je vůbec možné k něčemu takovému v dnešním světě dozrát. Tragikomické situace každodenního života dnešních mladých Izraelců se ve hře prolínají se scénami ze života ozbrojených mladíků na okupovaných územích, které připomínají noční můru. Obě dějové linie se nakonec spojí v závěrečném (historickém) teroristickém výbuchu v telavivské kavárně „Tschernichovsky 6“.

Dramatička aktéry postupně představuje v retrospektivních monolozích i scénách z rodinného

života, teprve v průběhu hry divák získá představu o vzájemných vztazích a vztazích mezi nimi. Manželé Yoav a Nurit pozvou na večeři dva své přátele, které chtějí seznámit. Trochu bláznivý nápad: Shay je totiž válečný zpravodaj rozhlasové (a později televizní) stanice, známý donchuán a macho, Reuth je profesorka na univerzitě, feministka a aktivistka bojující za práva Palestinců. Večeře skončí konfliktem mezi nimi, během něhož hostitelka Nurit mj. prohlásí, že ona sama by nestála v cestě milostnému zájmu svého manžela o jinou ženu. Dva vojáci, Avi a Uri, přejedou opilí izraelského civilistu, neohlásí to a raději vytvoří zdání, že se mladík stal obětí teroristů. Později se ukáže, že tímto mladíkem byl někdejší Uriho spolužák Daniel. Uri se seznámí s jeho sestrou, zamiluje se do ní, ožení se s ní... Nurit časem zjistí, že Yoav si začal s Reuthinou sestrou Alonou, a když oba konfrontuje, zjistí, že v rozporu se svým dávným prohlášením tuto situaci neunes. Odstěhuje se k Reuth. Avi, druhý z vojáků, kteří zabili Daniela, se zatím snaží na svou vinu zapomenout v drogovém opojení v Indii. Izraelské jednotky už mezitím vypátraly údajné palestinské původce únosu Daniela a jeho vraždy. Při odvetnému útoku na palestinskou vesnici zahyne asi třicet lidí. Avi se po roce z Indie vrátí, navštíví Uriho a svěří se mu se svým rozhodnutím udat se na policii. Uri nechce před svou těhotnou ženou mluvit, a tak si s Avim dá schůzku v kavárně přes ulici... V téže kavárně se má setkat i Nurit s Yoavem, aby – možná – začali znovu společný život. Místo toho však sledujeme Shayovu reportáž o tragickém masakru v „Tschernichovsky 6“.

Někde uprostřed hry se znovu náhodou setkávají oba protagonisté úvodní „bitvy pohlaví“, Shay a Reuth. Z Shaye se stává stále cyničtější (a slavnější) novinářský „sup“, Reuth se svým idealismem je společností stále více vytěsňována na její okraj. Celá hra však dokazuje, že hysterická a militantní Reuth má ve svém základním soudu, který jako demonstrantka vykřičí do Shayova mikrofonu, pravdu. Hrubé násilí vůči Palestincům vede k zhrubnutí celé izraelské společnosti a úpadku demokracie.

Yael Ronen(ová) je izraelská dramatička a režisérka. Hned po studiích na divadelní fakultě Kibbutzim College se kolem ní soustředila skupina mladých herců. Její hry *A Guide to the Good Life* (2004), *Plonter* (2005), *Isabella* (2005) a *Witchcraft* (2007) si získaly ohlas v Izraeli i zahraničí.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

Zadoch Zemach (Izrael)
CRACKS IN CONCRETE (TRHLINY V BETONU)

3 m, 3 ž

Yisrael, sedmnáctiletý citlivý problematický mladík se sklony k násilí, se vrací nečekaně domů po dvouměsíčním pobytu v ústavu pro mladistvé. Při svém příjezdu oznamuje své rozhodnutí založit kapelu se svým mladším bratrem Amnionem - daleko od jižní části města, ve které rodina žije.

Yisraelův otec Baruch, vážný a pobožný muž, si velice nerad připouští důvěrně blízký vztah obou bratrů. Obává se destruktivního vlivu Yisraela na svého mladšího syna, do kterého již od narození vkládá velké naděje. Od samotného Yisraelova příjezdu se Baruch všemožně snaží zabránit tomu, aby zde zůstal, i když tím riskuje nemalý konflikt se svou ženou Carmellou, moderní ženou, jež se pohybuje na „problematické půdě“ mezi svým zoufalým manželem a mezi svými dvěma syny, kteří teď vyžadují tolik porozumění.

Kruté drama, zkoumající fungování rodiny v dnešní moderní době.

Hra vyhrála první cenu v soutěži her Berenstein Competition v roce 1999 a poprvé hrána v divadle Bimah National Theatre v roce 2007.

Text je k dispozici elektronicky a v anglickém překladu.

A ještě další...

Pieter De Buysser (Belgie)

EELHOORNBROOD / EICHHÖRNCHENBROT (KŘEMENÁČ)

1 m, 1 ž

Ráno ještě Marie-Jeanne nakupovala v Lidlu a Moassi pracoval v myčce aut. Teď jsou spolu v Paříži, v pokoji jednoho levného hotelu. Oba už nezávisle na sobě dlouho věděli, že se v jejich životě musí něco změnit, že se musejí posunout dál. Rozhodně ale netušili, že se potkají a že se spolu vydají vlakem z belgického Kortessemu až do Paříže. Není jisté, kdo si koho všiml jako první a kdo koho následoval, již ve vlaku z Bruselu však bylo jasné, že k sobě patří. A to spolu ještě neprohodili jediné slovo.

Teprve teď v hotelu se spolu seznamují. Vyprávějí si své životní příběhy, odhalují své touhy a sny, své pravé já. Ona je vdova, které před 15 lety zemřel manžel při autonehodě. On je Arab, který do Belgie odešel žádat o azyl a nyní tam už 3 roky načerno pracuje v myčce aut. Z Tuniska odešel poté, co ho pustili z vězení, kde byl zavřený za odboj proti tamějšímu režimu. Dva úplně cizí lidé, kteří u sebe najdou neskutečné porozumění. Najednou mohou všechno a nemusejí nic, nikdo neví, co je čeká a jak dlouho spolu zůstanou. Nakonec se společně vydávají do ulic, kde právě řádí jakási rebelie, vstříc svému (možná společnému) osudu.

Text je v agentuře v dispozici v německém překladu.

Christian Lollike (Dánsko)

VERZEIHUNG, IHR ALTEN, WO FINDE ICH ZEIT, LIEBE UND ANSTECKENDEN IRRSINN? (PROMIŇTE, STAŘÍCI, KDE NAJDU ČAS, LÁSKU A NAKAŽLIVÉ ŠÍLENSTVÍ?)

5 m, 3 ž

Hra má podtitul „drama z ústavu sociální péče“. Dalo by se s trochou nadsázky říct, že se jedná o jakousi parafrazi *Přeletu nad kukaččím hnízdem*, ovšem s hrdiny z větší části na sklonku života. Evropská populace rychle stárne, a tak se zdá být hlavní téma hry, totiž život za zdi jmenovaného ústavu, čím dál více aktuální.

Sledujeme osudy obyvatel a personálu ústavu „Frydental“ (doslova „údolí klidu“). Senioři tráví čas zbytečnými činnostmi bez užitku. Biermann plive krev a slyší podivné hlasy, zpěvačka zpívá chraplavým hlasem dětské veršovánky, Don Otto je slepý a kouří doutníky, senilní kleptomanka Vera si začne ve svých 81 letech s 23letým ošetřovatelem Valentinem. K personálu patří také student medicíny Bernhard, Öh Walter a ředitelka ústavu paní Fraukeová, která má vysoké mravní a etické nároky na sebe i personál – senioři jsou pro ni klienti. Bernhard a Öh Walter to ale neberou příliš vážně – své svěřence stále sekýrují a okrádají.

Život plný rutiny a nudné byrokracie je náhle přerušen novým projektem Biermanna a Dona Otty: vyfantazírovali si stavbu rozhledny uprostřed areálu ústavu. Paní Fraukeová je plánem nadšena, na jedné straně respektuje přání klientů, na druhé je to šance projekt „Frydental“ proslavit a zmedializovat. Kříží to však plány Bernharda a Öh Waltera, kteří mají na zahradě zakopány ukradené předměty.

Biermann zatím udělá zkušenost s klinickou smrtí a jenom Bernhardova reanimace ho přivede zpět k životu. Biermann chce však zemřít a požádá Dona Otta, aby mu ve spánku vypnul přístroj podporující srdeční činnost. Don Otto ale nechce zůstat sám, chce zemřít spolu s přítelem. Ve chvíli smrti vypadají, že spolu našli štěstí.

Zatím Vera a Valentin snují plány na budoucnost: rozhodnou se nastěhovat k sobě. Ale Vera trpí den po dni se zhoršující demencí, takže si už na nic nepamatuje. Vše se provalí a paní Fraukeová dává Valentinovi výpověď. Valentin nepřenesl překážení své lásky přes srdce a spáchá sebevraždu.

Autor spojuje jednotlivá dějová vlákna příběhu do humorného a sakrastického příběhu bez

veškerých příkras, střídá klidné a filozofující pasáže s groteskními a surreálními scénami. Jde o text o životě a smrti, o lásce a osamělosti, rozumu a bláznivosti, popisuje, jak se tyto pojmy mohou lehce promíchat a zaměnit. Hra však nevyznívá pesimisticky, autorovi se daří až do konce udržet napětí, tempo i humor, ale i vmísit do toho všeho poezii. Hra měla premiéru v září 2003, v Německu a Rakousku byla inscenována již několikrát.

Text je k dispozici v německém překladu a je překládán do češtiny.

David Peimer (Jihoafrická republika)
ARMED RESPONSE (OZBROJENÁ ODPOVĚĎ)
5 m, 3 ž

Thriller z dnešního Johannesburgu. Mladá německá fotografka Anna přijíždí do Johannesburgu, aby zde dokumentovala místní hudební scénu a život na předměstích. Její nebojácná sebedůvěra se brzy dostane do rozporu s převládající náladou okolí. Brzy poté, co se nastěhuje do pronajatého domu, navštíví ji Vusi, reprezentant bezpečnostní služby Armed response, jejímiž zákazníky jsou všichni Annini sousedé. Anna s ním však odmítne podepsat smlouvu, a tím spustí řetěz tu hrozivých, tu absurdních událostí. Bezpečnostní služba – podobně jako mafie – má pro tyto případy připravená opatření. Sama vyvolá násilím ve svých potenciálních zákaznících strach, který je nakonec podepsat přinutí. V tomto případě však celý postup zkomplikuje Vusi, který se do Anny zamiluje. Jeho snaha Annu před útoky ze strany svých kolegů ochránit vede jen k ještě většímu násilí, které se nakonec vymkne kontrole a jeden z mafiánských bodyguardů je nakonec zastřelen kulkou, jež vyšla bezděčně ze zbraně v Annině ruce. V hořkém závěru je Anna donucena smlouvu podepsat. Když je vše takto spolehlivě „vyřešeno“, smí na jeviště vstoupit i policie - a „zrádce“ Vusi je zatčen jako vrah. Zajímavý pohled na jihoafrickou „společnost v přechodu“, v níž se z násilí stává instituce, působí v evropském prostředí jako dystopie, pohled do možné blízké budoucnosti.

Tena Stivičić(ová) (Chorvatsko)
FRAGILE!
3 m, 4 ž

V ošuntělém baru kdesi v přistěhovalecké čtvrti Londýna se poprvé setkávají Mila a Marko. Ona je Chorvatka, toužící po kariéře muzikálové zpěvačky, on je Srb a chce se stát komikem. Společně s ostatními postavami, z nichž všichni jsou v Londýně cizinci, začínají rozmotávat klubko plné tíživé minulosti, ale i naděje a snů. Poněkud cynický válečný reportér Erik, Novozélandčanka Gayle, neuznaná konceptuální umělkyně, která pracuje jako humanitární pracovnice, Michi, bulharský mafián a vizionář, provozovatel baru, uklízečka Marta, a nakonec Tiascha, mladičká žena, která na vlastní kůži zažila válečné peklo i obchod s bílým masem, jejíž příchod rozhoupe zdánlivě klidné vody mezi imigranty. Ti všichni se protloukají každodenní rutinou, snaží se překonat své demony, ovládnout svoji zlost, najít v Londýně domov, uskutečnit své sny, nebo jen utrhout ze života co nejvíc.

Hra vyniká především svižně a vtipně napsanými dialogy a dobře vykreslenými postavami. Skýtá tak hodně prostoru pro převážně mladé herce (Pouze Michi a Marta jsou ve středních letech). Mila chodí s Erikem, Marko se zamiluje do Gayle. Určité vzájemné pouto však právě z nich dělá ústřední dvojici. S příchodem Tiaschy, bývalé Erikovy lásky, která byla, poté co sám Erik přišel v Kosovu málem o život, prohlášena za mrtvou, se vztahy značně vyhroťí. Postavy jako by byly dostiženy svou vlastní minulostí, začne kolotoč obviňování, aby nakonec byly od sebe vlastními příčiněním opět odtrženy.

Autorka pracuje také s rytmem, fragmentací času a dělením scény. Rytmus hry se neustále stupňuje, aby dosáhl vrcholu při barové hádce. Poté se autorka ve velkoryse pojaté dělené scéně snaží dokreslit celou tragickou mozaiku osudů všech postav. Závěrečná scéna se však jakýmsi tarantinovským obloukem vrací zpět na začátek příběhu, aby ukázala Marka a Milu ještě plné naděje a zároveň nabídla divákovi určité vykoupění po temně laděném konci.

Hra je k dispozici i v anglickém překladu.

Matjaž Župančič (Slovinsko)
THE CLASS (ŠKOLENÍ)

5 m, 2 ž

Komedie, která se odehrává u přijímacího pohovoru - školení v nejmenované firmě. Skupina odborníků (vedoucí školení, ekonomové, terapeutka a stylistka) jsou připraveni vyzkoušet kandidáty na uvolněné místo. Na pohovor se ale dostaví jen jeden a jeho testování se zvrhne ve vzájemné napadání, obviňování a zároveň přehlídku zcela absurdních pracovních metod. Vedoucí je bez autority, zapomíná, terapeutka je napůl blázen atd. Bizarním situacím nebohý uchazeč pouze zmateně přihlíží – a nebo se snaží vykonat absurdní pokyny rozhádané komise. Uchazeč má chvíli šance, chvíli se zdá, že je v beznadějném postavení.

Hra kulminuje ve chvíli, kdy se u adepta objeví list s jakýmsi hanopisem – adept musí odejít za dveře, komise se pohádá, kdo text napsal, a nakonec se adept vrací (převlečen za ženu, čímž vyplnil žertovný pokyn jednoho z odborníků), pouští se do šíleného tance, jemuž každý přihlíží dle svého naturelu, a z autorství textu je obviněn poslíček.

Hra je spíše sledem parodických scének: autor zesměšňuje „moderní“ přijímací pohovory, boje o postavení ve firmě, nadřazenost (a smysluplnost) jednotlivých profesí atd.

Hra je k dispozici v anglickém překladu.

Matjaž Župančič (Slovinsko)
THE CORRIDOR (CHODBA)

5 m, 3 ž

Reality show na jevišti. Byť autor v úvodu píše, že jakákoli podobnost se skutečností je čistě náhodná, je evidentní, že vycházel ze soutěží, v nichž v uzavřeném prostoru koexistuje několik osob (zde sedm), přičemž jedna po druhé vypadávají, až zbude vítěz, který shrábne vše.

Děj se odehrává na chodbě, která je jakýmsi chráněným územím: zatímco všude v domě jsou nainstalovány kamery, zde se nenatáčí. Jsme svědky situací, které se mezi soutěžícími odehrávají „mimo obraz“, přesto není pochyb o tom, co se děje ve „vysílacím čase“. A děje se přesně to, co od podobné soutěže očekáváme: vzájemné aliance, sexuální scény, otevřená a skrytá nepřátelství. Ve vzájemných interakcích samozřejmě poznáváme charaktery jednotlivých osob, ale hlavně zvrhlost celého systému, situace je vypjatá, každému jde o výhru, čas od času soutěžící povzbuzuje mocný moderátor Max. Postupně se objeví překvapivá skutečnost: celá soutěž je zmanipulovaná a organizátor ví, kdo má vyhrát. V posledním okamžiku se ale všechno zvrátí a vítězem je někdo jiný.

Série mikrosituací a střetů, v nichž jde o charaktery víc než o konečnou výhru, snaha obžalovat celý systém je zcela evidentní.

Hra je k dispozici v anglickém překladu.

Vladimír Oravský, Kurt Peter Larsen (Švédsko)
AAHR!!!

dva herci

Hra pro děti a mládež

Alegorická hra vypráví o barevném exotickém ptáčkově, který se snaží najít svůj domov a své místo mezi ostatními ptáky. Pojednává o touze najít své místo ve společnosti, o přehnaném a někdy sebedestruktivním snažení začlenit se do kolektivu za každou cenu, o snaze být někým,

kým nemůžeme být, ale také o potřebě najít svou vlastní identitu a být sám sebou.

Ptáček se postupně setkává se Slepici, Kachnou, Orlem a nakonec s Ptačicí. Veliká touha se někam začlenit nejprve donutí Ptáčka vytrhat si pera ze svého překrásného barevného ocasu, aby se zavděčil Slepici, které se jeho ocas nelíbí a přijde jí zbytečný. Poté se při setkání s Kachnou pokouší plavat jako vodní pták, což se mu nedaří a ztratí přitom o něco víc ze svého peří. Nakonec se setkává s Orlem a i přes značnou nechuť se pokouší jíst maso, aby z něj byl správný dravec. Když se pak pokusí bojovat s letadly, Orlovými páchnoucími a namyšlenými nepřáteli, skutálí se ze skály, protože už přišel téměř o všechno peří a neumí létat. Na scénu přichází Ptačice, aby zde našla Ptáčka, jak sedí, vypelichaný a pomlácený, a běduje nad svým osudem. Ptačice vrátí Ptáčkovi popadané peří, vrátí mu ztracenou sebedůvěru, aby si pak oba mohli vybudovat hnízdo a založit ptačí rodinu.

Na všechny postavy stačí dva herci, z nichž jeden hraje ptáčka a druhý se postupně převléká za ostatní postavy. Na scénu je potřeba větší množství krabic, z nichž se postupně vytvoří kurník, ostrůvky na rybníku, hora, hnízdo atd.

Hra získala 1. cenu v soutěži XXXI. World ITI (The International Theatre Institute) Congress v Manile 2006.

Hra je k dispozici v anglickém překladu.

Marek Modzelewski (Polsko)

ALL INCLUSIVE

2 m, 2 ž (všichni mezi 35 a 40)

Název hry ironicky poukazuje na oblíbenou marketingovou strategii cestovních kanceláří, kdy jsou všechny dodatečné požitky zahrnuty v ceně zájezdu. V tomto případě jsou pod značkou All Inclusive zahrnuty i každodenní neúspěchy, stres, hádky, zklamání a nesplněná očekávání, které si dva ústřední páry sebou vezou na dovolenou k moři. Ola a Rafal (manželé se dvěma dětmi) se nacházejí uprostřed vážné manželské krize. Ona ho podvádí s manželem své nejlepší kamarádky, on ji v minulosti podvedl už několikrát. Oba o svých nevěrách vědí a nemohou se rozhodnout, zda se rozejít se ctí, nebo dát ještě jeden druhému šanci. Ada a Marek jsou spolu rok a půl. Marek je ženatý, neustále Adě slibuje, že se rozvede, ale k ničemu se nemá. Vztah s Adou je jeho třetí a on tvrdí, že, stejně jako v pohádkách, že to do třetice vždy nakonec vyjde. Společná dovolená se namísto idylky plné nečinného povalování a slunění mění v kolotoč hádek, vzájemného obviňování, nedůvěry a žárlivosti. Luxusní "All Inclusive" rekreace se tak stává noční můrou. Když dojde i na pěstní souboj mezi oběma muži, jsou oba páry vyhozeny z hotelu a musí se tak z dovolené předčasně vrátit domů.

Největší devizou Modzelewského hry je její ironický pohled na dnešní generaci třicátníků, kteří vyrostli v tzv. "singles" kultuře, ve které jsou dlouhodobé vztahy řídký jev a vzájemná úcta a věrnost jsou jen prázdná slova. Jeho postavy jsou oběti konzumního způsobu života, povrchnosti a nedostatečných morálních zásad. Děj je svižný a hutný, určitá lehkost dialogů dokresluje celkový tragikomický ráz této alegorie o zoufalém a často neúspěšném hledání opravdové a upřímné lásky.

LISTY Z AURA - PONTU
1/2008

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2008
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Zuzana Augustová, Barbora Baronová, Alžběta Běličová, Alena Bjačková, Alena Byrne, Pavel Dominik, Pavel Drábek, Zuzana Ježková, Jan Kubišta, Blanka Kučerová, Marta Ljubková, Jiří Macků, Petra Marková, Julek Neumann, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Magdalena Štulcová.